

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia XXX r.
[...] (2022) XXX draft

2022/0393 (NLE)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

**w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli
i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami**

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY**w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami****1. KONTEKST WNIOSKU**

Wniosek ustanawia tymczasowy i dobrze ukierunkowany instrument regulacyjny mający na celu rozwiązanie problemu ekstremalnych skoków cen spowodowanych niedociągnięciami w mechanizmach kształtowania cen na hurtowych rynkach gazu, zapobiegając tym samym poważnym szkodom dla gospodarki Unii.

a) Kryzys w Ukrainie prowadzący do bezprecedensowych skoków cen i poważnych szkód gospodarczych

Niczym niesprowokowana napaść zbrojna Rosji na Ukrainę i używanie przez Rosję dostępu do energii jako broni spowodowały bezprecedensowy kryzys energetyczny, który ma szczególny wpływ na Unię. Doprowadziło to do gwałtownego wzrostu cen energii, napędzając inflację i zagrażając naszemu bezpieczeństwu dostaw energii. Rosja uczestniczy w zamierzonych zakłóceniach dostaw i manipulacjach nimi, co ma wpływ na europejskie ceny gazu ziemnego i równowagę kształtowania cen na rynkach energii. Decyzja Rosji o odcięciu dostaw gazociągami Nord Stream 1 i przerwaniu dostaw do kilku państw członkowskich UE, sabotaż gazociągów Nord Stream 1 i 2 oraz konieczność znalezienia w krótkim czasie nowych źródeł i szlaków zaopatrzeniowych doprowadziły do nowego etapu kryzysu. UE zobowiązała się do całkowitego wyeliminowania swojej zależności od rosyjskich paliw kopalnych, jak określono w komunikacie Komisji z dnia 18 maja 2022 r. zatytułowanym „Plan REPowerEU”, poprzez zmniejszenie zapotrzebowania, przyspieszenie wprowadzania odnawialnych źródeł energii i zastąpienie rosyjskiego gazu alternatywnymi dostawami od zaufanych partnerów za pośrednictwem platformy energetycznej. Udział importu gazu rurociągowego z Rosji w całkowitym imporcie gazu do UE zmniejszył się już z 41 % we wrześniu 2021 r. do 9 % we wrześniu 2022 r.

Chociaż rynki zareagowały już znacznym wzrostem cen gazu od początku rosyjskiej agresji na Ukrainę, na rynku gazu ziemnego odnotowano bezprecedensowe skoki cen, które osiągnęły rekordowo wysokie poziomy w całej drugiej połowie sierpnia 2022 r. Podczas gdy ceny w ostatnim dziesięcioleciu mieściły się w przedziale między 5 EUR/MWh a 35 EUR/MWh, europejskie ceny gazu ziemnego osiągnęły poziom o 1000 % wyższy niż średnie ceny w Unii. Cena niderlandzkich kontraktów TTF Gas Futures (kontraktów trzymiesięcznych/kwartalnych) w obrocie na platformie giełdowej ICE Endex¹ osiągnęła wartość 350 EUR/MWh, a cena kontraktów na gaz TTF z terminem wykonania następnego dnia w obrocie na platformie giełdowej EEX osiągnęła wartość 316 EUR/MWh, bez istotnych zmian w wielkości obrotu. Ceny kontraktów z terminem wykonania w następnym miesiącu (ang. *month-ahead*) gwałtownie wzrosły powyżej 200 EUR/MWh i osiągnęły szczytową

¹ Różnica między cenami czyli „spread”, mierzony na podstawie „TTF spot EGSI” z EEX po odjęciu średniej z szacowanych cen kasowych LNG w północno-zachodniej i południowo-zachodniej UE przedstawionej przez Platts/S&P Global.

wartość prawie 314 EUR/MWh w dniu 26 sierpnia 2022 r. Przez dwa kolejne tygodnie, w dniach 18–31 sierpnia 2022 r., cena kontraktów z terminem wykonania w następnym miesiącu przekraczała 225 EUR/MWh. Najwyższe poziomy cen osiągnięto w ciągu jednego tygodnia – przez 5 kolejnych dni sesyjnych – w dniach 22–26 sierpnia 2022 r., kiedy ceny były bardzo zbliżone do 265 EUR/MWh lub wyższe. W okresie od 22 do 31 sierpnia 2022 r. różnica między cenami spot TTF i LNG² wynosiła powyżej 57 EUR/MWh. W ciągu ostatnich trzech dni tygodnia 22–26 sierpnia 2022 r. spread między cenami spot TTF a cenami referencyjnymi LNG przekraczał 58 EUR/MWh. Było to bezprecedensowe oddzielenie cen TTF od cen LNG, co odzwierciedla ceny na rynku światowym. Po osiągnięciu skrajnie wysokich poziomów w sierpniu 2022 r. ceny spadły poniżej 220 EUR/MWh w kolejnych tygodniach i nie przekroczyły już ponownie tego poziomu.

Ten ekstremalny skok cen w ciągu prawie dwóch tygodni był bardzo szkodliwy dla gospodarki europejskiej. Gaz jest powszechnie wykorzystywany przez wiele sektorów gospodarki UE, od MŚP po duże gałęzie przemysłu, w szczególności przemysł gazochłonny, taki jak przemysł ceramiczny, szklany, nawozowy, celulozowy, papierniczy i chemiczny. Bardzo wysokie ceny gazu ziemnego na poziomach obserwowanych w sierpniu, wynoszących około 350 EUR/MWh, mają poważny negatywny wpływ na gospodarkę Unii nawet w krótkim czasie; przyczyniły się do wzrostu cen energii elektrycznej oraz ogólnej inflacji. Skoki cen wiążą się z wymiernymi szkodami i ryzykiem dla odbiorców energii, dostawców oraz dla bezpieczeństwa dostaw na rynkach gazu i energii elektrycznej. Odbiorcy byli w pełni narażeni na ekstremalne skoki cen spowodowane przez regionalne wąskie gardła w zakresie przepustowości. Przy maksymalnej przepustowości dalsze podwyżki cen nie przyciągnęły żadnych dodatkowych dostaw gazu. Napaść zbrojna Rosji na Ukrainę nadal negatywnie wpływa na unijną gospodarkę, kierując ją na ścieżkę powolniejszego wzrostu i wyższej inflacji w porównaniu z prognozą Komisji z wiosny tego roku³. Przewidywane jest, że średnia stopa inflacji w ujęciu rocznym osiągnie w 2022 r. rekordowy poziom 7,6 % w strefie euro i 8,3 % w całej UE, a następnie zmaleje w 2023 r. do odpowiednio 4,0 % i 4,6 %. Śródkresowa prognoza gospodarcza z lata 2022 r. przewiduje, że gospodarka Unii wzrośnie jedynie o 2,7 % w 2022 r. i 1,5 % w 2023 r. Oczekuje się, że wzrost w strefie euro wyniesie 2,6 % w 2022 r., po czym w 2023 r. jego dynamika osłabnie do 1,4 %, w niektórych krajach spodziewana jest nawet recesja.

Biorąc pod uwagę obecne niskie poziomy przepływów rosyjskiego gazu ziemnego do UE, które już zmniejszyły się do 9 % całkowitego importu gazu rurociągowego do UE, oraz perspektywę, że nie osiągną już one poziomów sprzed wojny, sytuacja na rynkach gazu i rynkach finansowych w UE nadal stanowi wyzwanie. Bezprecedensowa zmiana szlaków zaopatrzeniowych i transportowych gazu w połączeniu z instrumentami kształtowania rynku i cen, które nie były dostosowane do sytuacji szoku podażowego, naraża europejskich konsumentów i przedsiębiorstwa na oczywiste ryzyko kolejnych potencjalnych epizodów skoków cen gazu mających negatywne skutki gospodarcze. Nieprzewidywalne zdarzenia, takie jak wypadki lub sabotaż gazociągów, które zakłócają dostawy gazu do Europy lub drastycznie zwiększają popyt, mogą zagrażać bezpieczeństwu dostaw. Napięcia i nerwowość na rynku, wywołane obawą przed nagłymi niedoborami, prawdopodobnie utrzymają się po tej zimie i w przyszłym roku, ponieważ oczekuje się, że dostosowanie się do szoku podażowego

² Różnica między cenami czyli „spread”, mierzony na podstawie „TTF spot EGSI” z EEX po odjęciu średniej z szacowanych cen kasowych LNG w północno-zachodniej i południowo-zachodniej UE przedstawionej przez Platts/S&P Global.

³ [Prognoza gospodarcza z lata 2022 r.: sytuacja pogarsza się z powodu prowadzonej przez Rosję wojny, \(https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_4511\).](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_4511)

oraz nawiązanie nowych stosunków w zakresie dostaw i budowa nowej infrastruktury potrwać rok lub dłużej.

b) Zmiana TTF i kontekstu rynkowego – zmiana znaczenia cenowych poziomów odniesienia

System kształtowania cen

Title Transfer Facility (TTF) to „giełda”⁴ lub „wirtualny punkt obrotu” tzw. systemu wejścia-wyjścia, za pośrednictwem którego użytkownicy sieci mogą przekazywać gaz między sobą. Giełda jest zwykle obsługiwana przez operatora systemu przesyłowego lub inny podmiot wyznaczony przez państwo członkowskie, zajmujący się nominacjami w odniesieniu do przeniesienia tytułu własności gazu między użytkownikami sieci.

Przedmiotem obrotu może być szereg produktów w celu dostarczenia ich na giełdy, w tym wirtualne lub fizyczne (w przypadku gdy wymagane jest dostarczenie gazu do określonego fizycznego miejsca)⁵. Giełdy pełnią ważną funkcję w zakresie stabilności systemu gazu ziemnego, ponieważ umożliwiają transfer gazu między uczestnikami rynku, a zatem stanowią trzon rynku gazu. W Europie istnieją różne giełdy gazu, z których najważniejsze to: niderlandzka TTF (NL), niemiecka Trading Hub Europe (THE), francuska Gas exchange point - North (PEG), belgijskie Zeebrugge (Beach) i ZTP, austriacka Virtual Trading Point (VTP), włoska Punto di Scambio Virtuale (PSV), czeska Virtual Trading Point (VTP), hiszpańska Virtual Balancing Point (PVB) oraz brytyjska National Balancing Point (NBP).

Szczególne znaczenie ceny kontraktów futures na TTF dla unijnego systemu kształtowania cen

Obrót na giełdach może odbywać się w obrocie pozagiełdowym (OTC) lub za pośrednictwem platform giełdowych, przy czym giełda jest miejscem dostawy w celu wymiany gazu między portfelami. Produktem o największej płynności, dla którego punktem odniesienia w przypadku dostaw w ciągu miesiąca jest TTF, jest niderlandzki „TTF Gas Futures” w obrocie na platformie giełdowej „ICE Endex”, natomiast na tzw. „rynku spot”, tj. na rynku produktów z terminem wymagalności do jednego dnia, najbardziej płynnym rynkiem jest Europejska Giełda Energii („EEX”).

TTF jest wirtualnym punktem obrotu, będącym punktem odniesienia zarówno dla kontraktów spot, jak i kontraktów terminowych typu future. Produkty, dla których punktem odniesienia jest TTF (tj. kontrakty, dla których TTF jest punktem dostawy), są dostępne na platformach giełdowych i zazwyczaj obejmują produkty od krótkoterminowych (np. z terminem wykonania w ciągu doby, następnego dnia lub w następnym tygodniu) po produkty z terminem wykonania w ciągu kilku następnych lat. W tym kontekście można wyróżnić różne rynki:

Rynki spot (obejmujące kontrakty z terminem wykonania w ciągu doby i następnego dnia) to rynki, na których operatorzy systemu przesyłowego fizycznie utrzymują równowagę w sieci, co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw. Jest to również, w przypadku fizycznej dostawy transakcji, miejsce, gdzie uczestnicy rynku bilansują swoje portfele gazu w odpowiedzi na zmiany zapotrzebowania i podaży, na przykład spowodowane warunkami pogodowymi lub ograniczeniami przesyłowymi. Biorąc pod uwagę zagrożenia dla

⁴ Giełda to wirtualny punkt obrotu systemu wejścia-wyjścia, w którym użytkownicy sieci mogą przekazywać gaz między sobą, najczęściej obsługiwany przez operatora systemu przesyłowego (lub inny wyznaczony podmiot).

⁵ ACER(2011) Wytyczne ramowe w sprawie bilansowania gazu w systemach przesyłowych (ang. *Framework Guidelines on Gas Balancing in Transmission Systems*).

bezpieczeństwa dostaw i bilansowania rynków codziennych, nie jest to przedmiotem niniejszego wniosku.

Rynki instrumentów pochodnych, w szczególności obejmujące kontrakty dotyczące przyszłych dostaw gazu (np. z terminem wykonania w następnym miesiącu lub później), mają zasadnicze znaczenie dla przedsiębiorstw gazowych w celu zabezpieczenia ich ryzyka finansowego przy zakupie gazu na niestabilnych rynkach. Bardziej stabilne długoterminowe ceny instrumentów pochodnych stanowią również sygnały cenowe dla stabilnego środowiska dla inwestycji w infrastrukturę. Interwencje w zakresie instrumentów pochodnych i rynków kontraktów terminowych typu future mogą również mieć wpływ na stabilność finansową.

Agencje przekazujące informacje na temat cen monitorują działalność rynków kontraktów z terminem wykonania następnego dnia i publikują indeksy, w tym indeksy związane z TTF, które zazwyczaj są punktami odniesienia w kontraktach. Ceny referencyjne TTF kontraktów z terminem wykonania w następnym miesiącu są cenami, które są często punktami odniesienia w kontraktach. Z kolei indeksy związane z TTF, odnoszące się do ceny kontraktów spot lub kontraktów terminowych typu future na TTF, mogą być stosowane w formułach cenowych zawartych w umowach długoterminowych. Wynika to głównie z faktu, że w ostatnich latach TTF była postrzegana jako najbardziej wiarygodny punkt odniesienia dla cen gazu na szczeblu UE, nawet poza granicami regionu obsługiwanego przez giełdę TTF.

Platformy giełdowe zazwyczaj posiadają tzw. „izby rozliczeniowe”, które zarządzają ryzykiem kontrahenta, ponieważ transakcje są przeprowadzane bez wiedzy kontrahenta.

TTF jest giełdą gazu o największej płynności w UE i jest powszechnie stosowanym punktem odniesienia dla europejskich cen gazu, pełniąc rolę głównego instrumentu obrotu gazem i zarządzania ryzykiem w obrocie gazem w Europie. W ostatnich latach indeksy TTF były wykorzystywane w Europie jako punkt odniesienia dla cen gazu ziemnego w Europie. Wynikało to ze szczególnego położenia geograficznego giełdy, otrzymującej gaz ziemny z kilku źródeł, w tym gaz produkowany w kraju ze złoża w „Groningen”, gaz norweski, LNG, a także znaczne ilości gazu z Rosji. Ten ostatni musi teraz zostać zastąpiony przez innych dostawców z państw trzecich. W przeszłości uczestnicy rynku stosowali TTF jako punkt odniesienia dla ceny gazu ziemnego dla całej Europy i uznawano ją za reprezentatywną dla całego rynku. Według danych rynkowych giełda TTF odpowiadała za około 80 % gazu ziemnego będącego przedmiotem obrotu w Unii Europejskiej i Zjednoczonym Królestwie łącznie w ciągu pierwszych 8 miesięcy 2022 r. (ten sam udział jak w 2021 r. w tym okresie). Zgodnie z szacunkami rynkowymi udział transakcji giełdowych na TTF wzrósł do 70 % w pierwszych 8 miesiącach 2022 r. ICE ENDEX i ECC B.V. są operatorami giełd gazu na niderlandzkim rynku gazu.

Dowody na dysfunkcję mechanizmu kształtowania cen przyczyniającą się do nadmiernych skoków cen

Niczym niesprowokowana napaść Rosji na Ukrainę i używanie przez Rosję dostępu do energii jako broni mają głęboki wpływ strukturalny na rynki gazu ziemnego w Europie, zasadniczo zmieniając pochodzenie dostaw w Europie i sposób przepływu gazu w UE.

Zakłócenia w dostawach z Rosji spowodowały, że udział rosyjskiego gazu rurociągowego w całkowitym imporcie gazu rurociągowego do UE spadł z 40 % do 9 % w ciągu bieżącego roku. Infrastruktura niezbędna do obsługi niezbędnych przepływów z innych źródeł nie jest jeszcze dostępna. Obecnie rozwiązuje się szereg problemów dotyczących wąskich gardeł w infrastrukturze, zarówno w odniesieniu do gazu rurociągowego, jak i LNG, aby dostosować się do nowej rzeczywistości rynkowej zgodnie z planem REPowerEU.

W sytuacji szoku podażowego i tworzenia nowych szlaków zaopatrzeniowych, fakt, że system gazowy w Europie Północno-Zachodniej charakteryzuje się istotnymi ograniczeniami infrastrukturalnymi, zarówno pod względem przesyłu gazociągami (zachód-wschód), jak i zdolności regazyfikacji LNG, stał się problematyczny dla mechanizmu kształtowania cen w pozostałej części Europy. Takie ograniczenia były częściowo odpowiedzialne za ogólny wzrost cen gazu od początku kryzysu. Wąskie gardła w infrastrukturze w regionie były jedną z przyczyn wzrostu rozbieżności między ceną kontraktów futures na TTF a cenami LNG na rynku światowym, do czego doszło latem. Chociaż cena kontraktów futures na TTF zawsze była w przeszłości dobrym i wiarygodnym punktem odniesienia dla cen gazu w wielu regionach Europy, stała się mniej istotna i wiarygodna jako poziom odniesienia dla cen w niektórych regionach – w szczególności w krajach, które mają łatwiejszy dostęp do LNG i innych źródeł gazu niż kraje nieposiadające znacznego dostępu do LNG i w których wąskie gardła w zakresie przepustowości uniemożliwiają dodatkowe dostawy.

Wyraźnym wskaźnikiem nieprawidłowego funkcjonowania mechanizmu kształtowania cen mającego wpływ na cały rynek europejski jest fakt, że od kwietnia 2022 r. cena kontraktów futures na TTF została oddzielona od innych giełd regionalnych w Europie oraz od oszacowań cen przywozu LNG dokonywanych przez profesjonalnych dostawców indeksów („agencje przekazujące informacje na temat cen”). W normalnych okolicznościach, tak jak miało to miejsce w ostatnim dziesięcioleciu, kiedy TTF stała się najczęściej stosowanym punktem odniesienia dla ceny gazu ziemnego w Europie, spread między cenami TTF a cenami LNG był mniejszy, a nawet ujemny. Nietypowy spread między TTF a innymi giełdami regionalnymi obserwowany w sierpniu 2022 r. wyraźnie wskazuje na to, że TTF może nie być dobrym punktem odniesienia dla sytuacji na rynku poza Europą Północno-Zachodnią, co prowadzi do wysokich cen, które nie odpowiadają fundamentalnym parametrom rynkowym dla całej UE. W związku z tym w rozporządzeniu [XXXX/2022] stworzono nowy, bardziej wiarygodny poziom odniesienia LNG na poziomie Unii, który ma zostać opracowany przez ACER do dnia 1 marca 2023 r. W czasie epizodów niedoboru na rynku Europy Północno-Zachodniej indeksacja kontraktów względem TTF ma nadmierny wpływ na inne rynki regionalne poza Europą Północno-Zachodnią.

Wąskie gardła w infrastrukturze doprowadziły do znacznych i bezprecedensowych różnic cenowych między TTF, krajowymi giełdami gazu i cenami LNG. Do czasu rozwiązania problemu wąskich gardeł w infrastrukturze w Europie Północno-Zachodniej będą one miały wpływ na kształtowanie cen i nadal będą miały ogromny i nieproporcjonalny wpływ na rynki gazu ziemnego i gospodarkę w Europie. Gdy przepływy gazociągami i terminale LNG osiągną maksymalną przepustowość, zapewniając bezpieczeństwo dostaw, wszelkie dalsze podwyżki cen powyżej pewnego spreadu w stosunku do światowych cen gazu, które są potrzebne do przyciągnięcia na kontynent ładunków LNG, nie spowodują dostaw gazu z nowych źródeł, lecz będą wynikiem wąskich gardeł w infrastrukturze. Sytuacja ta może zostać wykorzystana przez przedsiębiorstwa handlowe i przedsiębiorstwa energetyczne do podnoszenia cen, co ma szkodliwe skutki w całej Unii.

Doprowadziło to do sytuacji takich jak w ostatnich dwóch tygodniach sierpnia 2022 r., kiedy to ceny gazu ziemnego osiągnęły rekordowy poziom powyżej 300 EUR/MWh, a cena na giełdach kontynentalnych, takich jak TTF, wzrosła do 70 EUR/MWh powyżej ceny LNG (tj. cena TTF była nawet o 25 % wyższa od ceny LNG (jak wskazuje średni indeks cen spot LNG w Europie Północno-Zachodniej i Południowo-Zachodniej)). W takich sytuacjach można twierdzić, że wskaźnik TTF nie zapewnia już odpowiedniego punktu odniesienia dla cen w Europie.

Biorąc pod uwagę rolę TTF jako punktu odniesienia dla umów w całej Europie, doprowadziło to do sytuacji, w której europejscy odbiorcy, którzy nie mają siedziby w Europie Środkowej

i Wschodniej, musieli płacić wyższą cenę, chociaż gaz ziemny na rynkach światowych był znacznie tańszy. W tej sytuacji ekstremalny skok cen TTF, spowodowany głównie wewnętrznymi wąskimi gardłami w zakresie przepustowości w Europie Środkowej, nie był już reprezentatywny dla wielu europejskich klientów i postrzegany jako nadmierny i nie odzwierciedlający równowagi rynkowej.

Spread między TTF a innymi giełdami regionalnymi, który pojawił się już w sierpniu, może wyjaśniać, dlaczego TTF może nie być już dobrym punktem odniesienia dla sytuacji na rynku poza Europą Północno-Zachodnią, gdy rynki borykają się z ograniczeniami infrastrukturalnymi. W czasie epizodów niedoboru na rynku Europy Północno-Zachodniej indeksacja kontraktów względem TTF miałaby nadmierny wpływ na inne rynki regionalne poza Europą Północno-Zachodnią (korzystające z lepszych warunków rynkowych).

Oczekuje się, że sytuacja ta utrzyma się w 2023 r. W dłuższej perspektywie znaczne inwestycje w interkonektory gazowe i terminale LNG rozwiążą problem rozbieżności cen gazu na giełdach regionalnych. Inwestycje w produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i niskoemisyjnych trwale oddziałają na wpływ cen gazu na ceny energii elektrycznej i obniżają presję na ceny gazu w sytuacjach niedoboru. W szczególności oczekuje się, że nowa infrastruktura LNG, która pojawi się pod koniec bieżącego roku lub w pierwszych miesiącach 2023 r., złagodzi obecne problemy. To oczekiwane zmniejszenie spreadu między TTF a innymi giełdami w UE wiąże się z przewidywanym uruchomieniem infrastruktury LNG, takiej jak pływające instalacje do magazynowania i regazyfikacji (ang. *Floating Storage Regasification Units, FSRU*), co powinno zmniejszyć problem wąskich gardeł w Europie Północno-Zachodniej. Z tego powodu uzasadniona jest jedynie tymczasowa interwencja.

Istnieje jednak pilna potrzeba, by przynajmniej w przyszłym roku skorygować tymczasowy wpływ wąskich gardeł w niektórych częściach UE ze względu na ogromną zmianę strukturalną, która wpływa na równowagę występującą w przeszłości i która polega na zmianie pochodzenia 40 % gazu ziemnego przybywającego do Europy, w sytuacji gdy ceny TTF mogą nie odzwierciedlać globalnych warunków podaży i zapotrzebowania na gaz. Narzędzia rynkowe stosowane na rynkach europejskich nie były dostosowane i opracowane w celu zaradzenia obecnej sytuacji na rynku, charakteryzującej się ogromnym szokiem podażowym i używaniem przez Rosję dostępu do energii jako broni, co prowadzi do tego, że UE płaci nadmierne ceny za gaz. Podobnie struktura europejskiego rynku energii elektrycznej nie była przygotowana na taką sytuację kryzysową, ale niezwykle wysokie ceny gazu doprowadziły do wysokich cen energii elektrycznej i bezprecedensowych dochodów z produkcji z wykorzystaniem technologii inframarginalnych. W związku z rozporządzeniem Rady w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii, przyjętym 6 października 2022 r., Komisja pracuje obecnie nad wnioskiem mającym na celu strukturalne oddzielenie cen energii elektrycznej, który ma zostać przedstawiony w pierwszym kwartale 2023 r.

II. CELE NINIEJSZEGO WNIOSKU

Przypadki nietypowo wysokich cen TTF oraz ich wpływ na ogólny poziom cen gazu ziemnego w Europie wywołały liczne apele na szczeblu politycznym o pilną i tymczasową interwencję.

Dnia 5 października 2022 r. w swojej rezolucji w sprawie reakcji UE na wzrost cen energii w Europie Parlament Europejski wezwał do „podjęcia środków odnoszących się do funkcjonowania TTF” i uznał, że „środki te mogą obejmować zastosowanie mechanizmu wstrzymania obrotu na TTF w razie nadmiernych wahań cen i różnic cenowych”.

Na nieformalnym posiedzeniu ministrów ds. energii w dniu 12 października zwrócono się do Komisji o zaproponowanie środków służących koordynacji działań solidarnościowych, zabezpieczeniu dostaw energii, ustabilizowaniu poziomów cen oraz wsparciu gospodarstw domowych i przedsiębiorstw borykających się z wysokimi cenami energii.

We wniosku z października Komisja postawiła sobie za cel rozwiązanie sytuacji nadmiernie wygórowanych cen gazu ziemnego poprzez zaproponowanie środka Rady w celu ustalenia maksymalnej dynamicznej ceny, po której transakcje dotyczące gazu ziemnego mogłyby być przeprowadzane na rynkach spot TTF na określonych warunkach. Aby nie dopuścić do negatywnych skutków, środek ten powinien umożliwiać obrót gazem poza rynkiem regulowanym, nie wpływać na bezpieczeństwo dostaw gazu w UE i wewnątrzunijne przepływy gazu, nie prowadzić do wzrostu zużycia gazu ani nie wpływać na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych.

W konkluzjach Rady Europejskiej z 20 i 21 października 2022 r. wezwano do pilnego przedłożenia konkretnych decyzji w sprawie niektórych dodatkowych środków, w tym „tymczasowych dynamicznych widełek cenowych dla transakcji dotyczących gazu ziemnego pozwalających natychmiast ograniczyć epizody występowania nadmiernych cen gazu”, po dokonaniu oceny wpływu takiego mechanizmu na istniejące umowy i z uwzględnieniem różnych koszyków energetycznych i uwarunkowań krajowych.

Głównym celem mechanizmu korekty rynku zaproponowanego w niniejszym rozporządzeniu jest zapobieganie epizodom nadmiernie wysokich cen gazu, które mogą być częściowo spowodowane niewydolnością mechanizmów kształtowania cen. Głównym celem nie jest interwencja w ceny, które właściwie odzwierciedlają zapotrzebowanie i podaż. Wynika to z faktu, że sygnały cenowe są ważne dla przyciągnięcia dostaw gazu ziemnego z państw trzecich, których UE potrzebuje, aby zachować bezpieczeństwo dostaw i dobrobyt gospodarczy.

III.GŁÓWNE ELEMENTY NINIEJSZEGO WNIOSKU

Proponowany mechanizm korekty rynku opiera się na art. 23 i 24 wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszemu koordynacji zakupów gazu, transgranicznej wymianie gazu i wiarygodnym poziomom odniesienia cen z dnia 18 października 2022 r. („wniosek z października”).

Na podstawie konkluzji Rady Europejskiej z dnia 21 października 2022 r.⁶ oraz zabezpieczeń przewidzianych w art. 23 ust. 2 wniosku z października⁷ mechanizm korekty rynku opracowano w taki sposób, aby spełniał dwa podstawowe kryteria:

⁶ Zob. motyw 18 konkluzji z dnia 20 i 21 października 2022 r.:

„Rada Europejska wzywa Radę i Komisję, by pilnie przedłożyły konkretne decyzje co do poniższych dodatkowych działań, a także co do wniosków Komisji, po dokonaniu oceny ich skutków zwłaszcza dla istniejących umów – w tym w kwestii niewpływania na umowy długoterminowe – i z uwzględnieniem różnych koszyków energetycznych i uwarunkowań krajowych: (...)

c) tymczasowe dynamiczne widełki cenowe dla transakcji dotyczących gazu ziemnego pozwalające natychmiast ograniczyć epizody występowania nadmiernych cen gazu, przy uwzględnieniu zabezpieczeń przedstawionych w art. 23 ust. 2 projektu rozporządzenia Rady przedłożonego w dniu 18 października 2022 r.”.

⁷ Art. 23 ust. 2 wniosku z października stanowi, że przyszły mechanizm korekty rynku musi być zgodny z następującymi zabezpieczeniami: musi pozostawać bez uszczerbku dla pozagiełdowego obrotu gazem; nie może zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii; musi uwzględniać postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu; nie może prowadzić do ogólnego wzrostu zużycia gazu; musi być sformułowany w taki sposób, aby nie uniemożliwiał wewnątrzunijnych przepływów gazu na warunkach rynkowych; nie może wpływać na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych; musi uwzględniać ceny rynkowe gazu na różnych zorganizowanych rynkach w całej Unii.

- (i) musi działać jako skuteczny instrument zapobiegający epizodom występowania nadzwyczajnie wysokich cen gazu; oraz
- (ii) musi być uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny osiągną wyjątkowo wysokie poziomy (w porównaniu z cenami LNG), w celu uniknięcia znaczących zakłóceń na rynku i dezorganizacji umów na dostawy, co mogłoby prowadzić do poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw.

Doświadczenia z przeszłości, takie jak wyjątkowy skok cen odnotowany w sierpniu 2022 r., mogą stanowić wskazówkę co do poziomów cen, przy których należy uruchomić mechanizm korekty rynku.

Proponowany mechanizm obejmuje zasadniczo pułap bezpieczeństwa dla ceny instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu („cena TTF”), która odgrywa kluczową rolę jako cena referencyjna na europejskim hurtowym rynku gazu. Pułap ten jest aktywowany, jeżeli stanowiąca punkt odniesienia cena TTF osiągnie z góry określony poziom i jeżeli skok cen nie odpowiada podobnemu wzrostowi na poziomie rynku światowego, odzwierciedlonemu w dziennej średniej cenie wynikającej z oszacowania ceny LNG w dziennym indeksie cen spot na rynku śródziemnomorskim (ang. *Daily Spot Mediterranean Marker*) i dziennym indeksie cen spot na rynku Europy Północno-Zachodniej (ang. *Daily Spot Northwest Europe Marker*), publikowanych przez S&P Global Inc. w Nowym Jorku.

Aby zapewnić natychmiastowy skutek, proponuje się, aby wartości powodujące uruchomienie mechanizmu były ustalane z góry, tak aby uniknąć długotrwałych procedur decyzyjnych, które mogłyby znacznie opóźnić jego uruchomienie i zamierzony skutek w postaci zahamowania wzrostu cen. Po spełnieniu warunków jego uruchomienia mechanizm korekty rynku powinien być stosowany automatycznie.

Pułap bezpieczeństwa w odniesieniu do kontraktów futures na TTF został starannie opracowany, aby nie wpływać na kształtowanie cen na innych regionalnych rynkach gazu. Wynika to z faktu, że na sygnały cenowe na tych innych rynkach w mniejszym stopniu wpływają obecnie istniejące wąskie gardła w zakresie regazyfikacji i przesyłu, które charakteryzują niderlandzką giełdę gazu, a w konsekwencji TTF.

Celem instrumentu jest złagodzenie sytuacji, w których ceny są nadmiernie wygórowane, a nie strukturalna zmiana poziomu cen. Wydarzenia z sierpnia 2022 r. mogą posłużyć za poziom odniesienia przy określaniu poziomu interwencji.

Z dostępnych danych wynika, że w dniach 22–31 sierpnia różnica cen między cenami spot TTF dla kontraktów z terminem wykonania w następnym miesiącu a cenami LNG przekraczała 57 EUR/MWh. Ceny dla najbliższego terminu wygaśnięcia (ang. *front-month*) osiągnęły poziom powyżej 300 EUR. Celem mechanizmu korekty rynku powinno być uniknięcie cen na nietypowo wysokim poziomie, jaki zaobserwowano w sierpniu ubiegłego roku.

Pułap ten ma być aktywowany jedynie w wyjątkowych okolicznościach, aby zaradzić potencjalnie krótkotrwałym epizodom rzeczywiście nadmiernych cen i nie prowadzić do wzrostu zużycia gazu ziemnego. Jeżeli ceny są „nadmierne”, oczekuje się, że elastyczność zapotrzebowania będzie bardzo niska, a krótkotrwały dodatkowy wzrost cen, którego uniknięto dzięki aktywowaniu pułapu, nie powinien doprowadzić do znacznego zmniejszenia zużycia gazu. Wreszcie mechanizm ten nie ma na celu strukturalnego obniżenia cen, które w przypadku przeniesienia na odbiorców końcowych mogą prowadzić do wzrostu zużycia gazu.

Pułap bezpieczeństwa będzie miał zastosowanie tylko do jednego rodzaju produktu typu future (produktów TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu). Nawet po aktywacji

pułapu bezpieczeństwa operatorzy rynku nadal będą mogli nabywać gaz na rynku spot poprzez instrumenty pochodne o dłuższym terminie zapadalności i instrumenty pozagiełdowe, na które mechanizm nie ma bezpośredniego wpływu. Nie można zatem spodziewać się, że uruchomienie mechanizmu doprowadzi do problemów dotyczących racjonowania gazu lub bezpieczeństwa dostaw.

W mechanizmie korekty rynku wprowadzono skuteczne zabezpieczenia, takie jak wysokie pułapy interwencji oraz ściśle monitorowanie umożliwiające przerwanie funkcjonowania mechanizmu w przypadku negatywnego wpływu na bezpieczeństwo dostaw.

W związku z możliwymi zmianami sytuacji na rynku oraz aby zapewnić reakcję w przypadku wystąpienia niezamierzonych negatywnych skutków pułapu cenowego, we wniosku przewidziano skuteczne zabezpieczenia gwarantujące, że mechanizm może zostać zawieszony w dowolnym momencie, jeżeli doprowadzi do poważnych zakłóceń na rynku lub ich oczywistego ryzyka, mających wpływ na bezpieczeństwo dostaw i przepływy wewnątrzunijne. Pułap bezpieczeństwa byłby automatycznie dezaktywowany, jeżeli codzienna weryfikacja wykaże, że warunki jego aktywacji nie są już spełniane. Przy ocenie skutków mechanizmu należy również wziąć pod uwagę zgodność z celami UE w zakresie ograniczenia zapotrzebowania.

IV. SPÓJNOŚĆ Z PRZEPISAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TEJ DZIEDZINIE POLITYKI

W dniu 23 marca 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła komunikat pt. „Bezpieczeństwo dostaw i przystępne ceny energii: warianty działań natychmiastowych i przygotowania na najbliższą zimę” (COM(2022) 138 final), w którym przedstawiono cel, jakim jest zapewnienie dostaw gazu po rozsądnych kosztach na najbliższą zimę i dalszą przyszłość. W komunikacie mowa o ustanowieniu pułapu ceny gazu lub modulowanie jej za pomocą środków regulacyjnych jako wariante, który można rozważyć w celu złagodzenia gwałtownego wzrostu cen energii. W październiku 2022 r., w kontekście nasilającego się kryzysu, Komisja Europejska wydała komunikat, w którym potwierdziła potrzebę rozwiązania problemu wysokich cen energii za pomocą ukierunkowanych i skoordynowanych środków. W swoim komunikacie Komisja zaproponowała wprowadzenie mechanizmu ograniczania cen za pośrednictwem głównej europejskiej giełdy gazu, TTF, który to mechanizm miałby być uruchamiany w razie potrzeby. Niniejszy wniosek dotyczący mechanizmu korekty rynku w celu złagodzenia skutków wyjątkowo wysokich cen gazu stanowi uzupełnienie środków określonych w komunikatach Komisji.

Niniejszy wniosek nie stoi w sprzeczności z celami i zasadami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego. We wniosku zapewniono, aby w przypadku stanu nadzwyczajnego w regionie lub w Unii mechanizm korekty rynku nie ograniczał w nieuzasadniony sposób przepływu gazu w obrębie rynku wewnętrznego, zagrażając bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii.

Niniejszy wniosek należy do zestawu środków mających zaradzić obecnemu kryzysowi energetycznemu, które Rada przyjęła w ostatnich miesiącach.

W szczególności wniosek ten jest ściśle powiązany z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1369 i spójny z jego celami. Przewiduje on w szczególności, że Komisja może zawiesić mechanizm korekty rynku, jeżeli ma on negatywny wpływ na postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 lub jeżeli prowadzi do ogólnego wzrostu zużycia gazu, na podstawie danych dotyczących zużycia gazu

i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369.

Ponadto regularne i skuteczne monitorowanie i sprawozdawczość mają zasadnicze znaczenie dla oceny postępów poczynionych przez państwa członkowskie we wdrażaniu dobrowolnych i obowiązkowych środków zmniejszających zapotrzebowanie. W tym celu, oprócz środków monitorowania i sprawozdawczości przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/1369, najpóźniej dwa tygodnie po zdarzeniu uruchamiającym mechanizm korekty rynku państwa członkowskie muszą powiadomić Komisję o środkach podjętych w celu zmniejszenia zużycia gazu i energii elektrycznej w odpowiedzi na to zdarzenie, chyba że Komisja przyjęła decyzję o zawieszeniu tego mechanizmu. Zmniejszenie zapotrzebowania w całej Unii jest wyrazem zasady solidarności zapisanej w Traktacie.

Aby upewnić się, że zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku nie eliminuje zachęty do zmniejszenia zapotrzebowania, po zdarzeniu uruchamiającym mechanizm korekty rynku Komisja powinna przedstawić wniosek Komisji w sprawie przedłużenia okresu obowiązywania celów w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/1369 na okres po dniu 31 marca 2023 r.

Państwa członkowskie powinny mieć swobodę wyboru odpowiednich środków w celu osiągnięcia zmniejszenia zapotrzebowania. Przy określaniu odpowiednich środków zmniejszających zapotrzebowanie państwa członkowskie powinny rozważyć wykorzystanie środków określonych przez Komisję w komunikacie z dnia 20 lipca 2022 r. zatytułowanym „Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę”.

Ponadto niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie celów dotyczących wprowadzenia mechanizmu zarządzania zmiennością śróddzienną w celu zaradzenia krótkoterminowej zmienności rynku, jak określono w art. 15 wniosku z października, oraz powierzenia ACER zadania opracowania i opublikowania dziennego poziomu odniesienia LNG w celu poprawy reprezentatywności indeksów, jak określono w art. 18 wniosku z października. Chociaż we wniosku z października przewidziano instrument ograniczający ekstremalne zmiany w krótkim okresie („automatyczny mechanizm zawieszania obrotu”), nie jest on wystarczający do rozwiązania problemów, o czym świadczy sytuacja z sierpnia 2022 r. – niniejszy wniosek uzupełnia więc w tym względzie wniosek z października.

Ponadto niniejszy wniosek jest spójny z celami Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności z zapewnieniem bezpiecznych i przystępnych cenowo dostaw energii w UE poprzez mechanizm, który złagodzi skutki ekstremalnie wysokich cen gazu dla konsumentów i państw członkowskich UE, a jednocześnie jest zaprojektowany w taki sposób, aby nie obniżać strukturalnie cen, które w przypadku ich przeniesienia na odbiorców końcowych mogą prowadzić do większego zużycia gazu.

V. SPÓJNOŚĆ Z INNYMI POLITYKAMI UNII

Wniosek jest zgodny z innymi politykami Unii, w szczególności z przepisami dotyczącymi polityki rynku wewnętrznego, w tym w odniesieniu do reguł konkurencji i przepisów dotyczących rynków finansowych. W szczególności uzupełnia on rozporządzenie w sprawie infrastruktury rynku europejskiego (EMIR), którego celem jest ograniczenie ryzyka systemowego, zwiększenie przejrzystości na rynku pozagiełdowym i zachowanie stabilności finansowej, a także rozporządzenie finansowe (MiFID II), które wymaga ustanowienia przez rynki regulowane szeregu mechanizmów mających na celu ograniczenie znacznej zmienności na rynkach finansowych i zapobieganie błędnym modelom obrotu. Wniosek nie ingeruje

nadmiernie w zasady prawa konkurencji. W szczególności mechanizm korekty rynku został zaprojektowany w taki sposób, aby ograniczyć interwencję do sytuacji nadmiernych cen, w których indeks TTF nie zapewnia już odpowiedniego punktu odniesienia dla cen, który trafnie odzwierciedla dynamikę rynku w Europie.

IV. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

1. Podstawa prawna

Podstawę prawną tego tymczasowego instrumentu stanowi art. 122 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Środki przewidziane w art. 122 ust. 1 TFUE muszą stanowić odpowiedź na sytuację nadzwyczajną lub wyjątkową prowadzącą do poważnych trudności w sytuacji gospodarczej państw członkowskich, w szczególności w przypadku wystąpienia poważnych trudności w dostawach energii, których nie można rozwiązać za pomocą zwykłych środków. Ponadto środki te muszą być podejmowane w duchu solidarności i mieć charakter ściśle tymczasowy.

Niniejszy wniosek, podobnie jak poprzednie tymczasowe środki kryzysowe przyjęte przez Radę w ostatnich miesiącach, ma na celu zaradzenie poważnemu kryzysowi gospodarczemu wynikającemu m.in. z trudności w dostawach energii. Mechanizm korekty rynku ma charakter tymczasowy.

2. Solidarność

W następstwie rosyjskiej agresji na Ukrainę ceny gazu osiągnęły nieprzewidziany poziom, w szczególności ekstremalne skoki cen odnotowano w sierpniu 2022 r. Niestabilność rynków gazu, nadzwyczajny wzrost cen gazu oraz wyjątkowe skoki ceny dotknęły różne państwa członkowskie w nierównym stopniu. Wszystkie państwa członkowskie odczuły jednak pośrednie skutki skoków cen, takie jak wzrost cen energii i inflacja.

Jeśli chodzi o niedoskonałości systemu kształtowania cen, wywierają one różne skutki w poszczególnych państwach członkowskich – wzrosty cen są bardziej wyraźne w niektórych państwach członkowskich (np. w państwach członkowskich Europy Środkowej) niż w innych (np. w państwach członkowskich położonych na peryferiach lub które dysponują innymi źródłami dostaw). Aby uniknąć fragmentarycznych działań, które mogłyby podzielić zintegrowany unijny rynek gazu, potrzebne są wspólne działania w duchu solidarności. Ma to również kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii.

Ponadto wspólne zabezpieczenia, które mogą być bardziej potrzebne w państwach członkowskich, które nie dysponują alternatywnymi źródłami dostaw, niż w państwach członkowskich, które mają więcej alternatyw, zapewniają skoordynowane podejście jako wyraz solidarności energetycznej, która została niedawno zatwierdzona jako podstawowa zasada prawa UE⁸.

Chociaż ryzyko i korzyści finansowe są bardzo różne w poszczególnych państwach członkowskich, mechanizm korekty rynku stanowi kompromis w duchu solidarności, w ramach którego wszystkie państwa członkowskie zgadzają się wziąć udział w korekcie rynku i akceptować te same ograniczenia w kształtowaniu cen, mimo że poziom dysfunkcji mechanizmu kształtowania cen i skutki finansowe cen TTF dla gospodarki są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 2021 r., Niemcy/Polska, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

Mechanizm korekty rynku umocniłby zatem solidarność Unii w unikaniu nadmiernych cen, które są niestabilne nawet w krótkich okresach w wielu państwach członkowskich. Proponowany środek pomoże zapewnić dostawcom gazu ze wszystkich państw członkowskich możliwość zakupu gazu po rozsądnych cenach w duchu solidarności.

3. Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Środki planowane w ramach niniejszej inicjatywy są w zgodne z zasadą pomocniczości. Ze względu na zintegrowany charakter rynków gazu i rynków finansowych działania na szczeblu Unii są najskuteczniejszym sposobem rozwiązania problemu skoków cen w całej Unii.

Uczestnicy rynku w UE wykorzystują TTF jako punkt odniesienia, ponieważ jest to najbardziej płynna giełda gazu w Europie i została uznana za reprezentatywną dla całego rynku. Czynniki zewnętrzne utrudniają jednak funkcjonowanie rynku, a w szczególności funkcję poziomu odniesienia TTF jako obiektywnego parametru dla odbiorców gazu w całej Europie. W związku z tym konieczne jest skoordynowane podejście na szczeblu UE, aby móc reagować na wyjątkowe sytuacje, w których TTF nie może właściwie funkcjonować jako odpowiedni poziom odniesienia dla uczestników rynku w całej UE.

Biorąc pod uwagę bezprecedensowy charakter kryzysu dotyczącego dostaw gazu i jego skutki transgraniczne, uzasadnione jest podjęcie działań na szczeblu Unii, ponieważ same państwa członkowskie nie są w stanie w wystarczającym stopniu skutecznie przeciwdziałać ryzyku poważnych trudności gospodarczych wynikających z gwałtownego wzrostu cen energii i znacznych zakłóceń dostaw. Jedynie działania na szczeblu UE w duchu solidarności między państwami członkowskimi mogą zagwarantować, że gwałtowny wzrost cen energii nie doprowadzi do trwałych szkód dla obywateli i gospodarki.

Ponieważ ze względu na swoją skalę i skutki cel tego środka może zostać skuteczniej zrealizowany na poziomie Unii, może ona przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej.

4. Proporcjonalność

Z uwagi na bezprecedensową sytuację geopolityczną i poważne zagrożenie dla obywateli i gospodarki UE istnieje wyraźna potrzeba podjęcia skoordynowanych działań.

Zakaz realizowania transakcji na instrumentach pochodnych TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia po cenach przekraczających pułap określony w niniejszym wniosku jest odpowiednim sposobem uniknięcia takich nadmiernych cen w całej Europie, w tym na innych rynkach w całej UE.

Limity cenowe są wspólnym elementem rynków handlowych mającym zaradzić problemowi związanemu z mechanizmami kształtowania cen, które mogą mieć szkodliwe skutki dla konsumentów. Taki mechanizm istnieje na przykład na unijnych rynkach energii elektrycznej (zob. np. art. 10 rozporządzenia (UE) 2019/943), występuje również na rynkach poza Unią, np. w USA. Przykładowo Chicago Mercantile Exchange (CME) – giełda, na której przedmiotem obrotu jest kontrakt terminowy typu future Henry Hub – ma limity cenowe i widełki cenowe. Limity cenowe to maksymalny zakres cen dozwolony dla kontraktów terminowych typu future na każdej sesji.

Ponadto mechanizm ten nie ma na celu ingerowania w normalne wzajemne oddziaływanie popytu i podaży ani „ustalania pułapu” przy zwykłym ustalaniu cen. Może on być uruchamiany jedynie w bardzo wyjątkowych sytuacjach, gdy wzrost cen na TTF nie ma

związku z cenami na innych giełdach, co w danym momencie podaje w wątpliwość ich przydatność ceny TTF jako ceny referencyjnej.

Mechanizm korekty rynku będzie uruchamiany jedynie w wyjątkowych okolicznościach przez ściśle ograniczony czas. Prawdopodobnie nie będzie miał poważnego wpływu na płynność na innych giełdach. Kontrakty TTF są również przedmiotem obrotu na tych rynkach do celów zabezpieczenia, jednak limity cenowe mogą stanowić dla uczestników rynku wskazówkę co do strategii hedgingowych, tak aby w przyszłości mogli się zabezpieczyć przed wysokimi cenami. Rynki kontynentalne, które nie mają dostępu do LNG, pozostały ściśle powiązane z TTF, w związku z czym każdy pułap cenowy na TTF będzie miał ograniczony wpływ na ich płynność.

Ponadto limit cenowy zostanie natychmiast dezaktywowany po ustaniu tych wyjątkowych okoliczności. Dodatkowo mechanizmowi korekty rynku towarzyszy kompleksowy zestaw zabezpieczeń, które umożliwią zawieszenie mechanizmu w przypadku wystąpienia niezamierzonych zakłóceń na rynku, które negatywnie wpływają na bezpieczeństwo dostaw i przepływy wewnętrzne. Ponadto środek nie wpływa w nieuzasadniony sposób na prawa uczestników rynku do kontynuowania działalności, ponieważ limit obrotu nie wpłynie na prawa uczestników rynku do zawierania transakcji dwustronnych lub pozagiełdowych.

W związku z tym interwencja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu polityki, a zatem jest proporcjonalna. Mechanizm korekty rynku jest odpowiednim instrumentem niezbędnym i proporcjonalnym do osiągnięcia celu, jakim jest złagodzenie skutków nienormalnie wysokich cen gazu.

5. Wybór instrumentu

Biorąc pod uwagę wymiar kryzysu energetycznego oraz skalę jego skutków społecznych, gospodarczych i finansowych, Komisja uważa, że należy podjąć działania w drodze rozporządzenia o zasięgu ogólnym, mającego bezpośrednie i natychmiastowe zastosowanie. Umożliwiłoby to wprowadzenie szybkiego, jednolitego i ogólnounijnego mechanizmu współpracy.

V. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

1. Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Z uwagi na pilną potrzebę przygotowania wniosku, tak aby mógł on zostać przyjęty na czas przez Radę, nie można było przeprowadzić konsultacji z zainteresowanymi stronami.

W dniu 7 września odbyło się jednak specjalne seminarium z udziałem państw członkowskich i zainteresowanych stron poświęcone ewentualnym interwencjom na rynkach gazu w sytuacji nadzwyczajnej.

W dniu 7 listopada 2022 r. odbyło się seminarium mające na celu omówienie mechanizmu korekty rynku z kluczowymi uczestnikami rynku i państwami członkowskimi w celu określenia najodpowiedniejszych dalszych działań. Wymiana poglądów z państwami członkowskimi miała miejsce również podczas posiedzeń grupy roboczej Rady w sprawie wniosku Komisji z 18 października 2022 r. dotyczącego nowych środków dotyczących wspólnych zakupów gazu, mechanizmów ograniczania cen i przejrzystego wykorzystania infrastruktury, a także solidarności między państwami członkowskimi i zarządzania zapotrzebowaniem.

Umożliwiło to określenie odpowiednich zabezpieczeń w celu zminimalizowania wszelkich potencjalnych zagrożeń wynikających z tego mechanizmu.

2. Prawa podstawowe

Mechanizm korekty rynku ma charakter tymczasowy i jest uruchamiany tylko wtedy, gdy spełnione są określone warunki. Warunki te z kolei odzwierciedlają sytuację, która jest szkodliwa dla gospodarki Unii i jej bezpieczeństwa energetycznego i w związku z tym należy jej zaradzić. Ponadto mechanizm korekty rynku charakteryzuje się solidnymi zabezpieczeniami, które zapobiegają wszelkim problemom związanym z prawami podstawowymi. Ma on wbudowany mechanizm dezaktywacji, który spowoduje jego wyłączenie, jeżeli jego funkcjonowanie nie będzie już uzasadnione sytuacją na rynku gazu ziemnego. I nawet jeżeli warunki uzasadniające uruchomienie mechanizmu korekty rynku utrzymują się, rozporządzenie przewiduje możliwość zawieszenia mechanizmu w przypadku wystąpienia niezamierzonych zakłóceń na rynku. Komisja jest zobowiązana do przyjmowania takich decyzji o zawieszeniu w przypadku wystąpienia niezamierzonych zakłóceń na rynku.

W związku z tym mechanizm korekty rynku jest proporcjonalny i należyte uzasadniony, ponieważ nie ma większego wpływu niż jest to konieczne na prawa podstawowe, takie jak wolność prowadzenia działalności gospodarczej, w świetle skutków, jakie brak działania miałyby dla gospodarki Unii i jej bezpieczeństwa energetycznego.

VI. WPLYW NA BUDŻET

Wpływ na budżet UE związany z niniejszym wnioskiem dotyczy zasobów ludzkich Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej (DG) ds. Energii.

Ten bezprecedensowy mechanizm wiąże się z zadaniami – w tym dotyczącymi funkcjonowania rynków towarowych i bezpieczeństwa dostaw – które obecnie nie wchodzą w zakres funkcji pełnionych przez Komisję. Ze względu na poziom odpowiedzialności związanej z takimi zadaniami sprawą najwyższej wagi jest zapewnienie odpowiedniego wsparcia ze strony służb Komisji, poprzez zwiększenie roli DG ds. Energii, w szczególności w zakresie monitorowania finansowego oraz monitorowania i oceny rynku (6 EPC). Wsparcie ze strony ACER w monitorowaniu, uruchamianiu i zawieszaniu mechanizmu korekty rynku będzie miało kluczowe znaczenie dla jego skutecznego wdrożenia. Wpływ na budżet UE związany z niniejszym wnioskiem dotyczy zatem również zasobów ludzkich i innych wydatków administracyjnych ACER (6 EPC).

VII. ELEMENTY FAKULTATYWNE

Nie dotyczy.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY**w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 122 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niczym niesprowowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy oraz bezprecedensowe ograniczenie dostaw gazu ziemnego z Federacji Rosyjskiej do państw członkowskich zagrażają bezpieczeństwu dostaw w Unii i jej państwach członkowskich. Jednocześnie używanie dostępu do energii jako broni i manipulowanie rynkami przez Federację Rosyjską w postaci celowych zakłóceń w przepływie gazu doprowadziły do gwałtownego wzrostu cen energii w Unii. Zmieniające się szlaki zaopatrzeniowe, powodujące przeciążenia w europejskiej infrastrukturze gazowej, konieczność znalezienia alternatywnych źródeł dostaw gazu i systemy kształtowania cen, które nie są dostosowane do sytuacji szoku podażowego, przyczyniły się do zmienności cen i skoków cen. Wyższe ceny gazu ziemnego zagrażają gospodarce Unii poprzez utrzymującą się wysoką inflację wynikającą z wyższych cen energii elektrycznej i osłabiającą siłę nabywczą konsumentów oraz poprzez większe koszty produkcji, zwłaszcza w przemyśle energochłonnym, a także poważnie zagrażają bezpieczeństwu dostaw.
- (2) W 2022 r. ceny gazu ziemnego były wyjątkowo zmienne, a w sierpniu 2022 r. niektóre poziomy odniesienia osiągnęły rekordowo wysokie wartości. Nienormalny poziom cen gazu ziemnego odnotowany w sierpniu 2022 r. wynikał z wielu czynników, takich jak trudności w zbilansowaniu podaży z popytem związane z uzupełnianiem gazu w magazynach i ograniczeniem przepływu w gazociągach, obawy przed dalszymi zakłóceniami dostaw i manipulacje na rynku ze strony Rosji, a także mechanizm kształtowania cen, który nie był dostosowany do tak ekstremalnych zmian popytu i podaży i który pogłębił nadmierny skok cen. Podczas gdy w poprzednim dziesięcioleciu ceny mieściły się w przedziale od 5 EUR/MWh do 35 EUR/MWh, europejskie ceny gazu ziemnego osiągnęły poziom o 1000 % wyższy niż średnie ceny odnotowywane wcześniej w Unii. Cena niderlandzkich kontraktów TTF Gas Futures (kontraktów trzymiesięcznych/kwartalnych) znajdujących się w obrocie na giełdzie ICE Endex⁹ kształtowała się na poziomie nieco poniżej 350 EUR/MWh, a cena kontraktów TTF na gaz z terminem wykonania w następnym miesiącu znajdujących

⁹ ICE ENDEX jest jedną z głównych giełd energii w Europie. W przypadku gazu prowadzi obrót regulowanymi kontraktami futures i opcjami niderlandzkiej giełdy Title Transfer Facility (TTF).

się w obrocie na giełdzie EEX osiągnęła wartość 316 EUR/MWh. W poprzednich latach ceny gazu nigdy nie osiągnęły poziomów takich, jak te odnotowane w sierpniu 2022 r.

- (3) Po uszkodzeniu gazociągu Nord Stream 1, prawdopodobnie spowodowanym aktem sabotażu we wrześniu 2022 r., w najbliższej przyszłości nie ma perspektywy wznowienia dostaw gazu z Rosji do Unii na poziomie sprzed wojny. Europejscy konsumenci i przedsiębiorstwa są nadal narażeni na oczywiste ryzyko kolejnych potencjalnych przypadków szkodliwych dla gospodarki skoków cen gazu. Nieprzewidywalne zdarzenia, takie jak wypadki, sabotaż rurociągów czy burze, które zakłócają dostawy gazu do Europy lub drastycznie zwiększają zapotrzebowanie, mogą zagrażać bezpieczeństwu dostaw. Napięcia i nerwowość na rynku, wywołane obawą przed nagłymi niedoborami, prawdopodobnie utrzymają się po tej zimie i w przyszłym roku, ponieważ dostosowanie się do szoków podażyowych, znalezienie nowych źródeł zaopatrzenia i zbudowanie nowej infrastruktury najprawdopodobniej potrwa od roku do kilku lat.
- (4) Giełda Title Transfer Facility („TTF”) w Niderlandach jest powszechnie postrzegana jako „standardowy” punkt odniesienia dla cen na europejskich rynkach gazu. Spowodowane to jest jej zazwyczaj wysoką płynnością, która wynika z kilku czynników, takich jak jej położenie geograficzne, które przed wojną umożliwiały TTF odbiór gazu ziemnego z szeregu źródeł, w tym znacznych ilości z Rosji. Jako taka TTF jest powszechnie stosowana jako cena referencyjna w formułach cenowych umów na dostawy gazu, a także jako podstawa cenowa w operacjach zabezpieczających/na instrumentach pochodnych w całej Unii, w tym na giełdach, które nie są bezpośrednio powiązane z TTF. Według danych rynkowych na giełdę TTF przypadło ok. 80 % gazu ziemnego będącego w obrocie w Unii Europejskiej i Zjednoczonym Królestwie łącznie w ciągu pierwszych osiem miesięcy 2022 r.
- (5) Drastyczne zmiany na unijnych rynkach energii, jakie mają miejsce od lutego 2022 r., miały jednak wpływ na funkcjonowanie i skuteczność tradycyjnych mechanizmów kształtowania cen na hurtowym rynku gazu, w szczególności na poziom odniesienia TTF. Chociaż TTF była w przeszłości dobrym punktem odniesienia dla cen gazu w innych regionach Europy, od kwietnia 2022 r. ceny TTF oderwały się od cen na innych giełdach i w innych miejscach obrotu w Europie, a także od oszacowań cen LNG dokonywanych przez agencje przekazujące informacje na temat cen. Wynika to w dużej mierze z faktu, że system gazowy Europy Północno-Zachodniej ma szczególne ograniczenia infrastrukturalne zarówno pod względem transportu rurociągowego (zachód-wschód), jak i zdolności regazyfikacji LNG. Takie ograniczenia są częściowo odpowiedzialne za ogólny wzrost cen gazu od początku kryzysu w Europie, kiedy to Rosja zaczęła używać dostępu do energii jako broni. Nietypowy spread między TTF a innymi giełdami regionalnymi w sierpniu 2022 r. wskazuje, że w obecnych szczególnych warunkach rynkowych TTF może nie być dobrym punktem odniesienia dla sytuacji rynkowej poza Europą Północno-Zachodnią, gdzie rynki borykają się z ograniczeniami infrastrukturalnymi. W okresach niedoboru na rynku Europy Północno-Zachodniej inne rynki regionalne poza Europą Północno-Zachodnią mogą mieć korzystniejsze warunki rynkowe i w związku z tym indeksacja kontraktów względem TTF może mieć na nie negatywny wpływ. W związku z tym, chociaż TTF pełni swoją funkcję w równoważeniu podaży i popytu w Europie Północno-Zachodniej, konieczne jest podjęcie działań w celu ograniczenia skutków dla innych rynków regionalnych w UE wynikających z nietypowych epizodów występowania nadmiernych cen TTF.

- (6) Aby rozwiązać problemy związane z obecnymi mechanizmami kształtowania cen, dostępne są różne środki. Jedną z możliwości dla europejskich przedsiębiorstw dotkniętych niedawnymi zakłóceniami na rynku i niedoskonałościami mechanizmu kształtowania cen jest renegocjowanie istniejących kontraktów opartych na TTF. Ponieważ ceny referencyjne związane z kontraktami terminowymi TTF mają inne znaczenie niż w przeszłości i niekoniecznie są reprezentatywne dla sytuacji na rynku gazu poza Europą Północno-Zachodnią, niektórzy nabywcy mogą dążyć do rozwiązania obecnych problemów związanych z kształtowaniem cen i poziomem odniesienia TTF w drodze renegocjacji z partnerami, z którymi podpisali umowy, na podstawie konkretnych warunków umowy lub zgodnie z ogólnymi zasadami prawa umownego.
- (7) W tym samym duchu przedsiębiorstwa importujące lub państwa członkowskie działające w ich imieniu mogą współpracować z partnerami międzynarodowymi w celu renegocjowania istniejących lub uzgadniania nowych umów na dostawy zawierających bardziej odpowiednie formuły cenowe, dostosowane do obecnej sytuacji zmienności. Możliwość obniżenia ceny importowej energii mogą dać skoordynowane zakupy za pośrednictwem narzędzia informatycznego utworzonego na podstawie rozporządzenia (UE) [XXXX/2022], co z kolei zmniejszy konieczność interwencji na rynku.
- (8) Ponadto regulacja rynków finansowych już przewiduje pewne zabezpieczenia, aby ograniczyć nadmierną zmienność, np. poprzez wymóg, zgodnie z którym systemy obrotu muszą wprowadzić tzw. krótkoterminowe automatyczne mechanizmy zawieszania obrotu, które ograniczają ekstremalny wzrost cen przez określoną liczbę godzin. Mechanizm zarządzania zmiennością śróddzienną, wprowadzony w art. 15–17 rozporządzenia Rady (UE) [XXXX/2022], przyczynia się do ograniczenia ekstremalnej zmienności cen na rynkach energetycznych instrumentów pochodnych w ciągu jednego dnia. Mechanizmy te działają jednak tylko w perspektywie krótkoterminowej i nie mają na celu zapobiegania pewnym nadmiernym poziomom cen rynkowych.
- (9) Kolejnym ważnym elementem mającym zaradzić ekstremalnym skokom cen jest zmniejszenie zapotrzebowania. Zmniejszenie zapotrzebowania na gaz i energię elektryczną może skutkować zahamowaniem wzrostu cen i w związku z tym przyczynić się do złagodzenia problemów związanych z nietypowo wysokimi cenami gazu. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem, zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 21 października 2022 r., przewidywać skuteczny mechanizm zapewniający jak najpełniejsze wykorzystanie potencjału w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania oraz gwarantujący, że uruchomienie mechanizmu nie doprowadzi do zwiększonego zużycia gazu.
- (10) Chociaż więc dostępne są już środki mające wyeliminować niektóre elementy prowadzące do problemów związanych z kształtowaniem cen na rynkach gazu, jednak środki te nie gwarantują natychmiastowego i wystarczająco pewnego rozwiązania obecnych problemów.
- (11) Konieczne jest zatem ustanowienie tymczasowego mechanizmu korekty rynku dla transakcji związanych z gazem ziemnym na rynku instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu (ang. *month-ahead*), jako instrumentu zapobiegającego przypadkom nadmiernie wysokich cen gazu ze skutkiem natychmiastowym.

- (12) W konkluzjach Rady Europejskiej z 21 października 2022 r. upoważniono Komisję do zaproponowania przepisów dotyczących mechanizmu korekty rynku, który powinien opierać się na art. 23 i 24 wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, transgranicznej wymianie gazu i wiarygodnym poziomom odniesienia cen z 18 października 2022 r. („wniosek z października”).
- (13) Podstawowe kryteria i zabezpieczenia określone w konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 21 października 2022 r. oraz w art. 23 i 24 wniosku z października należy z jednej strony uwzględnić przy opracowywaniu mechanizmu korekty rynku. Z drugiej strony należy je wykorzystać w celu zagwarantowania, że ewentualnie uruchomiony mechanizm korekty rynku zostanie zdezaktywowany, jeżeli przesłanki jego uruchomienia przestaną istnieć lub jeżeli wystąpią niezamierzone zakłócenia na rynku.
- (14) Mechanizm korekty rynku powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby spełniał dwa podstawowe kryteria, a mianowicie aby funkcjonował jako skuteczny instrument zapobiegający przypadkom występowania nadzwyczajnie wysokich cen gazu oraz aby był uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny osiągną wyjątkowo wysoki poziom w porównaniu z cenami obowiązującymi na rynkach światowych, w celu uniknięcia znaczących zakłóceń na rynku i dezorganizacji umów na dostawy, co mogłoby prowadzić do poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw.
- (15) Interwencja za pośrednictwem mechanizmu korekty rynku powinna ograniczać się do wyeliminowania najpoważniejszych niedociągnięć w procesie kształtowania cen. Cena rozliczeniowa TTF dla instrumentów pochodnych z terminem wykonania w następnym miesiącu jest zdecydowanie najpowszechniej stosowanym poziomem odniesienia w umowach na dostawy gazu w całej UE. W przypadku innych poziomów odniesienia nie występują te same problemy wynikające w szczególności z wąskich gardeł w zakresie przepustowości w Europie Środkowej. Referencyjna cena rozliczeniowa TTF dla terminu wykonania w następnym miesiącu jest stosowana nie tylko przez wiele podmiotów prowadzących handel gazem w swoich instrumentach pochodnych, ale również często przez dostawców gazu w swoich umowach na dostawy. Należy zatem ograniczyć interwencję do ceny rozliczeniowej TTF dla terminu wykonania w następnym miesiącu.
- (16) Wprowadzenie mechanizmu korekty rynku powinno stanowić wyraźny sygnał dla rynku, że UE nie zaakceptuje zawyżonych cen wynikających z niedoskonałego procesu kształtowania cen. Powinno to również zapewnić uczestnikom rynku pewność co do wiarygodnych limitów obrotu gazem i może przynieść istotne oszczędności gospodarcze zarówno przedsiębiorstwom, jak i gospodarstwom domowym, które nie będą narażone na przypadki występowania nadmiernych cen energii.
- (17) Mechanizm ten powinien wprowadzić pułap bezpieczeństwa w odniesieniu do ceny instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu. Pułap ten powinien być uruchamiany, jeżeli cena TTF osiągnie z góry określony poziom i jeżeli wzrost cen nie będzie odpowiadał podobnemu wzrostowi na rynku regionalnym lub światowym. Pułap bezpieczeństwa powinien gwarantować, że zlecenia obrotu z cenami powyżej 275 EUR nie będą akceptowane po uruchomieniu mechanizmu, przy czym pułap ten powinien pozostać na stałym poziomie przez pewien czas, aby zapewnić minimalną przewidywalność interwencji. Ma to na celu uniknięcie uciążliwości, jakie wiązałyby się z pułapem podlegającym codziennym zmianom, który w takim kształcie byłby mniej przejrzysty i trudniejszy do

przewidzenia dla uczestników rynku, ograniczając ich zdolność do dostosowania swoich oczekiwań dotyczących przyszłości. Z góry określony pułap bezpieczeństwa umożliwia uczestnikom rynku odpowiednie dostosowanie ich oczekiwań, jeśli chodzi o przyszłe zmiany cen. Mechanizm korekty rynku powinien jednak zawierać elementy dynamiczne. Dynamiczne zmiany na rynku powinny być brane pod uwagę poprzez regularne przeglądy oraz możliwość dezaktywacji limitu cenowego w dowolnym momencie. Przesłanki uruchomienia mechanizmu powinny również uwzględniać spread między europejskim indeksem cen spot gazu na TTF (ang. *TTF European Gas Spot Index*) a ceną referencyjną, określoną na podstawie średniej ceny wynikającej z oszacowań ceny LNG w powiązaniu z europejskimi giełdami gazu, który to spread może ulegać zmianom w czasie.

- (18) Aby uniknąć ryzyka, że limit cenowy dotyczący cen instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu skutkować będzie nielegalnymi zachowaniami o znamionach zмовy wśród dostawców gazu ziemnego lub podmiotów prowadzących handel gazem ziemnym, finansowe organy regulacyjne, ACER i organy ochrony konkurencji powinny szczególnie uważnie obserwować rynki instrumentów pochodnych dotyczących gazu i energii po uruchomieniu mechanizmu korekty rynku.
- (19) Mechanizm korekty rynku powinien mieć charakter tymczasowy i powinien być uruchamiany jedynie w celu ograniczenia przypadków występowania wyjątkowo wysokich cen gazu ziemnego, które to ceny nie mają jednocześnie odzwierciedlenia w cenach na innych giełdach gazu. Dlatego też do uruchomienia mechanizmu korekty rynku konieczne jest spełnienie łącznie dwóch warunków.
- (20) Mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny rozliczeniowe instrumentu pochodnego TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia (ang. *front-month*) osiągną określony wyjątkowo wysoki poziom. Doświadczenia z przeszłości, takie jak wyjątkowy wzrost cen odnotowany w sierpniu 2022 r., powinny zatem stanowić punkt odniesienia dla poziomów cen, przy których należy uruchomić mechanizm korekty rynku. Z dostępnych danych wynika, że w sierpniu 2022 r. różnica cen między cenami spot TTF dla terminów wykonania w następnym miesiącu a cenami LNG przekraczała 57 EUR/MWh. Ceny dla najbliższego terminu wygaśnięcia osiągnęły poziom powyżej 300 EUR. Celem mechanizmu korekty rynku powinno być uniknięcie cen na nietypowo wysokim poziomie, jaki zaobserwowano w sierpniu ubiegłego roku.
- (21) Ponadto mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany tylko wówczas, gdy ceny TTF osiągną poziom, które są znacząco i nietypowo wysokie w porównaniu z cenami LNG. Jeżeli ceny na rynkach światowych wzrosną w takim samym tempie i do takiego samego poziomu jak ceny TTF, uruchomienie mechanizmu korekty rynku mogłoby utrudnić zakup surowca na rynkach światowych, co mogłoby powodować zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw. W związku z tym mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany wyłącznie w sytuacjach, gdy ceny TTF pozostają przed dłuższy czas na znacząco wyższym poziomie niż ceny na rynkach światowych. Podobnie, gdyby ceny na rynkach światowych wzrosły po uruchomieniu mechanizmu, a różnica względem cen TTF zmalałaby lub przestała istnieć, mechanizm ten powinien być automatycznie dezaktywowany, aby uniknąć wszelkiego ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw.
- (22) LNG jest odpowiednim punktem odniesienia odzwierciedlającym zmiany cen gazu na poziomie ogólnoświatowym. Inaczej niż w przypadku gazu rurociągowego LNG jest

przedmiotem obrotu na rynku światowym. Na ceny LNG, takie jak ceny na giełdach śródziemnomorskich lub giełdach Europy Północno-Zachodniej, bezpośrednio wpływa sytuacja na światowym rynku LNG i ceny te są zazwyczaj bliższe poziomowi cen na rynku światowym niż ceny referencyjne, o których w dużej mierze decydują ceny gazu rurociągowego. Ceny LNG na giełdach śródziemnomorskich lub giełdach Europy Północno-Zachodniej stanowią właściwy sygnał pozwalający stwierdzić, czy ekstremalny wzrost cen wynika ze zmian popytu lub podaży czy też z nieprawidłowego funkcjonowania mechanizmu kształtowania cen w Unii. Te ceny LNG lepiej odzwierciedlają również warunki podaży i popytu w Europie niż podobne ceny za granicą, takie jak np. ceny w Azji lub USA (zob. np. wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment”, oba publikowane przez S&P Global Inc., Nowy Jork). Innymi słowy, bardziej adekwatnie odzwierciedlają one zawyżone ceny TTF w porównaniu z LNG dostarczanym do systemu europejskiego. Uwzględnienie europejskich cen LNG pozwala uniknąć mało precyzyjnego wpływu specyficznych lokalnych czynników podaży i popytu kształtujących ceny w innych regionach świata (takich jak Stany Zjednoczone i Azja). W procesie monitorowania przed ewentualnym uruchomieniem mechanizmu i po jego ewentualnym uruchomieniu należy jednak uwzględnić rozwój sytuacji na innych właściwych zorganizowanych rynkach poza Unią. Faktyczne czynniki uruchamiające porównanie cen TTF i LNG powinny zostać dobrane na podstawie analizy cen historycznych i powinny uwzględniać spread obserwowany w okresie znacznego skoku cen w sierpniu 2022 r.

- (23) Czynniki uruchamiające mechanizm korekty rynku powinny gwarantować, że mechanizm ten koryguje niedociągnięcia w funkcjonowaniu rynku, a nie ingeruje znacząco w popyt i podaż oraz normalny proces ustalania cen. Gdyby pułap nie został ustalony na wystarczająco wysokim poziomie, mogłoby to uniemożliwić uczestnikom rynku skuteczne zabezpieczenie ich ryzyka, gdyż zbyt niski pułap mógłby zaszkodzić kształtowaniu się wiarygodnych cen produktów z terminem dostawy w przyszłości i zakłócić funkcjonowanie rynków instrumentów pochodnych. Uruchomienie mechanizmu w celu sztucznego obniżenia cen zamiast korygowania nieprawidłowego funkcjonowania rynku miałyby poważny negatywny wpływ na uczestników rynku, w tym na przedsiębiorstwa energetyczne, gdyż mogliby oni napotkać trudności w wypełnianiu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego oraz doświadczyć ograniczeń płynności, co mogłoby skutkować przypadkami niewywiązania się z zobowiązań. Niektórzy uczestnicy rynku (w szczególności mniejsi) mogliby nie być w stanie zabezpieczyć swoich pozycji, co jeszcze bardziej pogłębiłoby niestabilność na rynkach spot i mogłoby prowadzić do jeszcze gwałtowniejszych wzrostów cen. Zważywszy na znaczne wolumeny obrotu taki rozwój sytuacji stanowiłby oczywiste ryzyko dla gospodarki, czemu konstrukcja planowanego środka powinna zapobiegać.
- (24) Aby zapewnić pełną zgodność z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1369 i celami w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania określonymi w tym rozporządzeniu, Komisja powinna móc zawiesić stosowanie mechanizmu, jeżeli miałby on negatywny wpływ na postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 lub jeżeli prowadziłby do ogólnego wzrostu zużycia gazu stwierdzonego na podstawie danych dotyczących zużycia gazu i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich na podstawie art. 8 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369. Skutek w postaci zahamowania wzrostu cen gazu ziemnego, jaki może wywołać mechanizm korekty rynku, nie powinien prowadzić do tworzenia sztucznych zachęt sprzyjających większemu zużywaniu gazu

ziemnego w UE w takim stopniu, że niweczyłoby to niezbędne wysiłki na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny zgodnie z celami w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania zgodnie z art. 3 i 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 oraz art. 3 i 4 rozporządzenia 2022/1854. Komisja powinna zapewnić, aby uruchomienie mechanizmu nie spowalniało postępów państw członkowskich w osiąganiu ich celów w zakresie oszczędności energii.

- (25) Aby umożliwić Komisji interwencję w przypadku wzrostu zużycia gazu i energii elektrycznej w następstwie zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku, państwa członkowskie powinny, oprócz istniejących obowiązków sprawozdawczych w zakresie wprowadzania środków służących ograniczeniu popytu, informować Komisję, jakie konkretnie środki zastosowały w celu zmniejszenia zużycia gazu i energii elektrycznej w odpowiedzi na zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku, mając na uwadze konieczność zmniejszenia zapotrzebowania na gaz o 15 %, jak przewidziano w art. 3 i 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369, oraz cele w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania popytu określone w art. 3 i 4 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854. W celu zapewnienia, aby zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku nie powodowało osłabienia zachęt do ograniczania popytu, Komisja powinna rozważyć zaproponowanie dostosowania rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 do nowej sytuacji.
- (26) W zależności od poziomu interwencji mechanizm korekty rynku może pociągać za sobą ryzyko finansowe, umowne i ryzyko związane z bezpieczeństwem dostaw. Poziom ryzyka zależy od częstotliwości, z jaką mechanizm jest uruchamiany i może tym samym zakłócać normalne funkcjonowanie rynku. Im niższy próg interwencji, tym częściej uruchamiany będzie mechanizm i tym większe jest prawdopodobieństwo urzeczywistnienia się ryzyka. W związku z tym warunki uruchomienia mechanizmu należy ustalić na poziomie odzwierciedlającym nietypowy i nadzwyczajnie wysoki poziom cen TTF dla terminów wykonania w następnym miesiącu, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby mechanizm ten był skutecznym instrumentem zapobiegającym przypadkom występowania nadmiernych cen, które nie znajdują odzwierciedlenia w sytuacji panującej na rynku międzynarodowym. Niższy próg groziłby uruchomieniem pułapu w sytuacjach, kiedy wzrosty cen mają miejsce przez ograniczony czas, a tym samym nie budzą takich obaw jak wzrost cen obserwowany w sierpniu 2022 r. Pod koniec grudnia 2021 r. i na początku marca 2022 r. ceny TTF dla terminów wykonania w następnym miesiącu gwałtownie wzrosły i utrzymywały się na wysokim poziomie tylko przez kilka dni, po czym prawie natychmiast spadły do poziomu wyjściowego, nie powodując realnych negatywnych konsekwencji dla rynków i konsumentów.
- (27) Ważne jest, aby mechanizm ten został zaprojektowany w taki sposób, aby nie zmieniać zasadniczej równowagi umownej wynikającej z umów na dostawy gazu, lecz aby raczej reagować na przypadki występowania nietypowych zachowań rynkowych. Jeżeli czynniki uruchamiające interwencję będą skalibrowane w taki sposób, aby korygowały istniejące problemy związane z kształtowaniem cen i nie miały na celu ingerowania w równowagę popytu i podaży, ryzyko zaburzenia równowagi umownej wynikającej z istniejących umów w wyniku stosowania lub uruchomienia mechanizmu może zostać ograniczone do minimum.
- (28) Aby zapewnić, by mechanizm korekty rynku wywierał natychmiastowy skutek, limit cenowy powinien być natychmiast i automatycznie aktywowany bez konieczności podejmowania odrębnej decyzji przez Europejską Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („ACER”) lub Komisję. Aby zapewnić wczesne identyfikowanie

ewentualnych problemów wynikających z uruchomienia mechanizmu, Komisja powinna powierzyć EBC i Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych („ESMA”) zadanie sporządzania sprawozdania na temat ewentualnych negatywnych skutków mechanizmu dla rynków finansowych.

- (29) ACER powinna stale monitorować, czy spełnione są warunki funkcjonowania mechanizmu korekty rynkowej. ACER jest najwłaściwszym organem do prowadzenia takiego monitorowania, ponieważ posiada ogłód rynków gazu w skali Unii i niezbędną wiedzę fachową w zakresie funkcjonowania rynków gazu i jest już upoważniona na mocy prawa UE do monitorowania działalności w zakresie obrotu produktami energetycznymi sprzedawanymi w obrocie hurtowym. ACER powinna zatem monitorować zmiany ceny rozliczeniowej instrumentów pochodnych TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia i ewolucję europejskiego indeksu cen spot gazu na TTF oraz porównywać wartość tego indeksu z ceną referencyjną określoną na podstawie średniej ceny wynikającej z oszacowań ceny LNG w powiązaniu z europejskimi giełdami gazu, aby zweryfikować, czy spełnione są warunki uzasadniające uruchomienie lub dezaktywację mechanizmu korekty rynku. Po uruchomieniu mechanizmu ACER powinna codziennie informować Komisję o tym, czy nadal spełniana jest przesłanka uruchomienia tego mechanizmu.
- (30) Uruchomienie mechanizmu korekty rynku może wywołać niepożądane i nieprzewidywalne skutki dla gospodarki, w tym zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw i stabilności finansowej. Aby zapewnić szybką reakcję w przypadku wystąpienia niezamierzonych zakłóceń na rynku, należy wprowadzić skuteczne zabezpieczenia zapewniające możliwość zawieszenia mechanizmu w dowolnym momencie. W przypadku gdy zaistnieją – na co wskazują wyniki monitorowania prowadzonego przez ACER – konkretne przesłanki wskazujące, że wkrótce wystąpi zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku, Komisja powinna mieć możliwość zwrócenia się do EBC, ESMA, ACER oraz, w stosownych przypadkach, ENTSO gazu i Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu o opinię na temat wpływu ewentualnego zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na bezpieczeństwo dostaw, przepływy wewnątrzunijne i stabilność finansową, tak aby Komisja mogła w razie potrzeby szybko zawiesić uruchomienie przez ACER mechanizmu korekty rynku.
- (31) Oprócz codziennej weryfikacji, czy nadal obowiązują przesłanki stosowania limitu cenowego, należy wprowadzić dodatkowe zabezpieczenia, aby uniknąć niezamierzonych zakłóceń na rynku.
- (32) Limit cenowy nie powinien mieć wpływu na transakcje pozagiełdowe, ponieważ objęcie tych transakcji wspomnianym limitem spowodowałoby poważne problemy związane z monitorowaniem i mogłoby prowadzić do problemów z bezpieczeństwem dostaw.
- (33) Mechanizm korekty rynku powinien ulegać automatycznej dezaktywacji, jeżeli jego funkcjonowania nie uzasadnia już sytuacja na rynku gazu ziemnego. O ile nie wystąpią zakłócenia na rynku, mechanizm powinien być dezaktywowany dopiero po pewnym czasie, aby uniknąć jego częstego uruchamiania i równie częstej dezaktywacji. Jeżeli ACER, monitorując stan czynników uruchamiających mechanizm, ustali, że wartość europejskiego indeksu cen spot gazu na TTF nie przewyższa już ceny referencyjnej i pozostaje na takim poziomie przez wystarczająco stabilny okres, mechanizm powinien ulegać automatycznej dezaktywacji. Dezaktywacja mechanizmu nie powinna wymagać żadnej oceny ze strony ACER lub

Komisji, lecz powinna następować automatycznie po spełnieniu określonych warunków.

- (34) Kwestią o kluczowym znaczeniu jest zapewnienie, aby mechanizm korekty rynku obejmował skuteczny instrument umożliwiający zawieszenie pułapu bezpieczeństwa natychmiast i w dowolnym momencie, jeżeli miałby on prowadzić do poważnych zakłóceń na rynku, wpływających na bezpieczeństwo dostaw i przepływy wewnątrzunijne.
- (35) Ponieważ ważna jest dogłębna ocena wszystkich zabezpieczeń, które należy uwzględnić przy ocenie ewentualnego zawieszenia pułapu bezpieczeństwa, pułap bezpieczeństwa powinien być zawieszany w drodze decyzji Komisji. Podejmując taką decyzję, która powinna zostać podjęta bez zbędnej zwłoki, Komisja powinna w szczególności ocenić, czy dalsze stosowanie limitu cenowego zagraża bezpieczeństwu dostaw w Unii, czy towarzyszą mu wystarczające wysiłki na rzecz ograniczenia popytu, czy stoi on na przeszkodzie wewnątrzunijnym przepływom gazu na warunkach rynkowych, negatywnie wpływa na rynki energetycznych instrumentów pochodnych, stanowi wytłumaczenie rynkowych cen gazu obowiązujących na różnych zorganizowanych rynkach w całej Unii lub może mieć negatywny wpływ na istniejące umowy na dostawy gazu.
- (36) Mechanizm korekty rynku nie powinien zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii poprzez ograniczanie sygnałów cenowych, które są niezbędne, aby zagwarantować niezbędne dostawy gazu, oraz mają znaczenie dla wewnątrzunijnych przepływów gazu. Dostawcy gazu mogą bowiem potencjalnie wstrzymać dostawy po uruchomieniu mechanizmu korekty rynku, aby zmaksymalizować swoje zyski poprzez sprzedaż tuż po dezaktywacji pułapów. W sytuacji gdy Komisja ogłosi stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii na podstawie art. 12 rozporządzenia (UE) 2017/1938 oraz gdy dodatkowo konieczne będzie wprowadzenie środków nierynkowych, w szczególności w celu zabezpieczenia dostaw gazu do odbiorców chronionych, mechanizm korekty rynku nie powinien nadmiernie ograniczać przepływu gazu w obrębie rynku wewnętrznego, co zagroziłoby bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii, i w związku z tym powinien ulegać zawieszeniu.
- (37) Mechanizm korekty rynku nie powinien ostatecznie umniejszać roli, jaką sygnały cenowe odgrywają na wewnętrznym rynku gazu w UE, ani stać na przeszkodzie wewnątrzunijnym przepływom gazu na warunkach rynkowych, ponieważ istotne jest, by gaz ziemny nadal płynął tam, gdzie jest najbardziej potrzebny.
- (38) Mechanizmy korekty rynku nie powinny nadmiernie zagrażać dalszemu prawidłowemu funkcjonowaniu rynków energetycznych instrumentów pochodnych. Rynki te odgrywają kluczową rolę, umożliwiając uczestnikom rynku zabezpieczanie ich pozycji w celu zarządzania ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do zmienności cen. Ponadto interwencje cenowe za pośrednictwem mechanizmu korekty rynku mogą spowodować znaczne straty finansowe dla uczestników rynków instrumentów pochodnych. Biorąc pod uwagę wielkość rynku gazu w UE, takie straty mogą nie tylko mieć wpływ na wyspecjalizowane rynki instrumentów pochodnych, ale mogą spowodować znaczący efekt domina na innych rynkach finansowych. W związku z tym Komisja powinna natychmiast zawiesić mechanizm korekty rynku, jeżeli zagraża on prawidłowemu funkcjonowaniu rynku instrumentów pochodnych. W związku z tym ważne jest, aby Komisja korzystała z wiedzy fachowej, którą dysponują odpowiednie organy UE. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych jest niezależnym organem, który przyczynia się do ochrony

stabilności systemu finansowego UE, w szczególności poprzez promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych, takich jak rynki instrumentów pochodnych. Komisja powinna zatem brać pod uwagę sprawozdania ESMA dotyczące tych aspektów. Ponadto Komisja powinna uwzględniać wszelkie opinie Europejskiego Banku Centralnego („EBC”) dotyczące stabilności systemu finansowego zgodnie z art. 127 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) i art. 25 Protokołu IV do TFUE. Zważywszy na niestabilność rynków finansowych i potencjalnie duży wpływ interwencji rynkowych na te rynki, należy zapewnić Komisji możliwości szybkiego zawieszania mechanizmu korekty rynku. W związku z tym sprawozdanie ESMA i opinia EBC powinny być przekazywane nie później niż w terminie 48 godzin lub, w pilnych przypadkach, w tym samym dniu po wystąpieniu przez Komisję z odnośnym wnioskiem.

- (39) Mechanizm korekty rynku powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby zarządzał jedynie wyjątkowym wzrostem cen gazu spowodowanym niedoskonałością mechanizmu kształtowania cen, i jako taki nie powinien mieć wpływu na ważność istniejących umów na dostawy gazu. W sytuacji gdy Komisja stwierdzi jednak, że uruchomienie mechanizmu korekty rynku negatywnie wpływa na istniejące umowy na dostawy, powinna go zawiesić.
- (40) Konstrukcja i możliwości zawieszenia mechanizmu powinny uwzględniać fakt, że podmioty prowadzące handel gazem ziemnym mogą przenieść obrót gazem ziemnym do regionów poza Unią, zmniejszając tym samym skuteczność mechanizmu korekty rynku. Sytuacja taka miałaby na przykład miejsce wówczas, gdyby podmioty te zaczęły handlować gazem w ramach obrotu pozagiełdowego, który jest mniej przejrzysty, w mniejszym stopniu podlega kontroli regulacyjnej i wiąże się z większym ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez strony takich transakcji. Miałoby to również miejsce w przypadku, gdyby podmioty prowadzące handel gazem, które miałyby ograniczoną możliwość uzyskania zabezpieczenia ze względu na mechanizm korekty rynku, poszukiwały zabezpieczeń w innych jurysdykcjach, w wyniku czego kontrahent rozliczeniowy musiałby zbilansować saldo środków pieniężnych zabezpieczających pozycje w instrumentach pochodnych, aby odzwierciedlić ograniczoną cenę rozliczeniową, doprowadzając do uruchomienia wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.
- (41) ACER, Europejski Bank Centralny, ESMA, europejska sieć operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”) oraz Grupa Koordynacyjna ds. Gazu ustanowiona na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1938 powinni wspierać Komisję w monitorowaniu mechanizmu korekty rynku.
- (42) Po wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku lub podjęciu decyzji o zawieszeniu mechanizmu lub w świetle zmian na rynku i sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw właściwe może być dokonanie przeglądu warunków uruchomienia mechanizmu korekty rynku określonych w art. 3 ust. 2 lit. a) i b). W tej sytuacji Rada może zatem, na wniosek Komisji, przyjąć odpowiednie zmiany w niniejszym rozporządzeniu.
- (43) Mechanizm korekty rynku jest konieczny i proporcjonalny do osiągnięcia celu, jakim jest korekta nadmiernie wysokich cen gazu na TTF. Pośrednie skutki skoków cen, takie jak wzrost cen energii i inflacja, dotyczą wszystkich państw członkowskich. Niedoskonałości mechanizmu kształtowania cen wywierają natomiast różne skutki w różnych państwach członkowskich – wzrosty cen są bardziej uwypuklone w niektórych państwach członkowskich (np. w państwach członkowskich Europy

Środkowej) niż w innych (np. w państwach członkowskich położonych na peryferiach lub które dysponują innymi źródłami dostaw). Aby uniknąć fragmentarycznych działań, które mogłyby podzielić zintegrowany unijny rynek gazu, konieczne jest wspólne działanie w duchu solidarności. Ma to również kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii. Ponadto wspólne mechanizmy zabezpieczające, które mogą być bardziej potrzebne w państwach członkowskich, które nie dysponują alternatywnymi źródłami dostaw, niż w państwach członkowskich, które takimi alternatywnymi źródłami dysponują, zapewniają skoordynowane podejście stanowiące wyraz solidarności energetycznej. Chociaż ryzyko finansowe i korzyści finansowe są bardzo różne w poszczególnych państwach członkowskich, mechanizm korekty rynku stanowi kompromis przyjęty w duchu solidarności, w ramach którego wszystkie państwa członkowskie zgadzają się brać udział w korekcie rynku i akceptować te same ograniczenia w funkcjonowaniu mechanizmu kształtowania cen, mimo że skala dysfunkcji tego mechanizmu i skutki finansowe związane z poziomem cen TTF dla gospodarki są różne w różnych państwach członkowskich. Mechanizm korekty rynku wzmocniłby zatem solidarność Unii, pozwalając uniknąć nadmiernych cen generujących obciążenia, których wiele państw członkowskich nie byłoby w stanie unieść nawet przez krótkie okresy. Proponowany środek pomoże zapewnić dostawcom gazu ze wszystkich państw członkowskich możliwość zakupu gazu po rozsądnych cenach w duchu solidarności.

- (44) Mając na względzie niestabilną i nieprzewidywalną sytuację na rynku gazu ziemnego na progu sezonu zimowego, należy zapewnić, aby mechanizm korekty rynku mógł być stosowany możliwie jak najszybciej, jeżeli spełnione są warunki uzasadniające jego uruchomienie. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I – PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia tymczasowy mechanizm korekty rynku w odniesieniu do nadmiernie wysokich cen gazu, które nie są powiązane z cenami na innych giełdach w Unii.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „instrument pochodny TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia” oznacza towarowy instrument pochodny zdefiniowany w art. 2 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia (UE) nr 600/2014, będący przedmiotem obrotu w systemie obrotu, którego instrumentem bazowym jest transakcja w wirtualnym punkcie obrotu Title Transfer Facility (TTF), prowadzonym przez Gasunie Transport Services B.V., i który wygasa najwcześniej spośród instrumentów pochodnych o jednomiesięcznym terminie wygaśnięcia będących przedmiotem obrotu w danym systemie obrotu;
- 2) „cena referencyjna” oznacza dzienną średnią cenę wynikającą z oszacowań ceny LNG „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)” i „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)” publikowanych przez S&P Global Inc. z siedzibą w Nowym Jorku,

oraz dziennego oszacowania ceny przeprowadzonego przez ACER zgodnie z art. 18–22 rozporządzenia Rady (UE) [XXXX/2022];

- 3) „system obrotu” oznacza którekolwiek z poniższych:
- a) „rynek regulowany” zdefiniowany w art. 4 ust. 1 pkt 21 dyrektywy 2014/65/UE;
 - b) „wielostronną platformę obrotu” zdefiniowaną w art. 4 ust. 1 pkt 22 dyrektywy 2014/65/UE;
 - c) „zorganizowaną platformę obrotu” zdefiniowaną w art. 4 ust. 1 pkt 23 dyrektywy 2014/65/UE.

ROZDZIAŁ II – MECHANIZM KOREKTY RYNKU

Artykuł 3

Mechanizm korekty rynku

1. Aby ograniczyć przypadki występowania nadmiernie wygórowanych cen gazu ziemnego, które nie są powiązane z cenami na innych giełdach gazu, od dnia 1 stycznia 2023 r. można uruchomić mechanizm korekty rynku w odniesieniu do ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia.
2. Mechanizm korekty rynku uruchamia się, jeżeli spełnione są następujące warunki („zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku”):
 - a) cena rozliczeniowa instrumentu pochodnego TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia przekracza 275 EUR przez dwa tygodnie oraz
 - b) europejski indeks cen spot gazu na TTF (ang. *TTF European Gas Spot Index*) publikowany przez Europejską Giełdę Energii (EEX) jest o 58 EUR wyższy od ceny referencyjnej w ciągu ostatnich 10 dni sesyjnych przed końcem okresu, o którym mowa w lit. a).
3. W przypadku gdy na podstawie wyników monitorowania ACER zgodnie z art. 4 ust. 1 istnieją konkretne przesłanki wskazujące na to, że wkrótce nastąpi zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku zgodnie z art. 3 ust. 2 lit. b), Komisja zwraca się do Europejskiego Banku Centralnego („EBC”), Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych („ESMA”) oraz, w stosownych przypadkach, do europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”) i Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu ustanowionej na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1938 o opinię na temat wpływu ewentualnego zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na bezpieczeństwo dostaw, przepływy wewnątrzunijne i stabilność finansową, tak aby Komisja mogła w razie potrzeby szybko zawiesić uruchomienie przez ACER mechanizmu korekty rynku. W opinii uwzględnia się również zmiany cen na innych właściwych zorganizowanych rynkach, zwłaszcza w Azji lub Stanach Zjednoczonych, czego odzwierciedleniem są wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment” publikowane przez S&P Global Inc. z siedzibą w Nowym Jorku.
4. W przypadku gdy ACER stwierdzi wystąpienie zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na podstawie informacji otrzymanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1227/2011, rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1348/2014, art. 18–22 rozporządzenia Rady (UE) [XXXX/2022] lub na podstawie innych publicznie dostępnych informacji rynkowych, ACER niezwłocznie

publikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku („zawiadomienie o korekcie rynku”) oraz informuje Komisję, ESMA i EBC o zdarzeniu uruchamiającym mechanizm korekty rynku.

5. Zlecenia dotyczące instrumentów pochodnych TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia składane po cenach przekraczających 275 EUR nie mogą być przyjmowane od dnia następującego po dniu publikacji zawiadomienia o korekcie rynku („limit cenowy”).
6. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o środkach wprowadzonych w celu zapobieżenia zwiększeniu zużycia gazu i energii elektrycznej w odpowiedzi na zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku oraz w celu zmniejszenia zapotrzebowania na gaz i energię elektryczną, z myślą o zmniejszeniu zapotrzebowania na gaz o 15 %, jak przewidziano w art. 3 i 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369, oraz osiągnięciu celów w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania określonych w art. 3 i 4 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854. Powiadomienia dokonuje się nie później niż dwa tygodnie po wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku, chyba że w międzyczasie Komisja przyjmie decyzję o zawieszeniu zgodnie z art. 5 ust. 2.
7. Po dokonaniu oceny wpływu limitu cenowego na zużycie gazu i energii elektrycznej oraz postępów w realizacji celów w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania przewidzianych w art. 3 i 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 oraz w art. 3 i 4 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 Komisja może również zaproponować dostosowanie rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 do nowej sytuacji.
8. W przypadku wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku Komisja bez zbędnej zwłoki zwraca się do EBC o sporządzenie sprawozdania na temat zagrożeń, jakie niezamierzone zakłócenia stwarzają dla stabilności i prawidłowego funkcjonowania rynków energetycznych instrumentów pochodnych.

Artykuł 4

Monitorowanie i dezaktywacja mechanizmu korekty rynku

1. ACER stale monitoruje, czy warunek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), jest spełniony, w oparciu o informacje, które otrzymuje zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1227/2011, rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1348/2014 i art. 18–22 rozporządzenia Rady (UE) [XXXX/2022], oraz w oparciu o informacje rynkowe. ACER przekazuje Komisji wyniki monitorowania na koniec każdego dnia roboczego, nie później niż do godz. 18:00 czasu środkowoeuropejskiego.
2. Jeżeli warunek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), nie jest już spełniany przez 10 kolejnych dni sesyjnych przed końcem miesiąca po zdarzeniu uruchamiającym mechanizm korekty rynku lub później („zdarzenie powodujące dezaktywację”), ACER niezwłocznie publikuje zawiadomienie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i powiadamia Komisję i ESMA, że warunek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), nie jest już spełniany („zawiadomienie o dezaktywacji”). Z dniem następującym po publikacji zawiadomienia o dezaktywacji limit cenowy, o którym mowa w art. 3 ust. 4, przestaje obowiązywać.

Artykuł 5

Zawieszenie mechanizmu korekty rynku

1. ESMA, EBC, ACER, Grupa Koordynacyjna ds. Gazu i ENTSO gazu stale monitorują wpływ limitu cenowego na rynki i bezpieczeństwo dostaw.
2. Na podstawie tego monitorowania Komisja w drodze decyzji zawiesza mechanizm korekty rynku w dowolnym momencie, jeżeli wystąpią niezamierzone zakłócenia na rynku lub oczywiste ryzyko wystąpienia takich zakłóceń, które negatywnie wpływają na bezpieczeństwo dostaw, przepływy wewnątrzunijne lub stabilność finansową („decyzja o zawieszeniu”). Podczas oceny Komisja w szczególności bierze pod uwagę, czy ciągle stosowanie mechanizmu korekty rynku:
 - a) zagraża bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii, co uznaje się, że ma miejsce w szczególności wówczas, gdy Komisja ogłosiła stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii na podstawie art. 12 rozporządzenia (UE) 2017/1938 lub gdy może to prowadzić do jakiegokolwiek racjonowania gazu;
 - b) ma miejsce w okresie, w którym obowiązkowe cele w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania zgodnie z art. 5 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 nie zostały osiągnięte na szczeblu UE, negatywnie wpływa na postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369 lub prowadzi do ogólnego wzrostu zużycia gazu, co stwierdzono na podstawie danych dotyczących zużycia gazu i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1369;
 - c) uniemożliwia – jak wynika z danych z monitorowania prowadzonego przez ACER – wewnątrzunijne przepływy gazu na warunkach rynkowych;
 - d) wpływa – jak wynika ze sprawozdania na temat wpływu uruchomienia mechanizmu korekty rynku opracowanego przez ESMA oraz opinii EBC, o którą zwróciła się w tym celu Komisja – na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych;
 - e) uwzględnia ceny rynkowe gazu na różnych zorganizowanych rynkach w całej Unii oraz na innych właściwych zorganizowanych rynkach, np. w Azji lub Stanach Zjednoczonych, czego odzwierciedleniem są wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment” publikowane przez S&P Global Inc. z siedzibą w Nowym Jorku;
 - f) wpływa na ważność istniejących umów na dostawy gazu, w tym długoterminowych umów na dostawy gazu.
3. Decyzję o zawieszeniu podejmuje się bez zbędnej zwłoki i publikuje się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Z dniem następującym po publikacji decyzji o zawieszeniu oraz na czas określony w tej decyzji limit cenowy, o którym mowa w art. 3 ust. 4, przestaje obowiązywać.
4. ACER, EBC, ESMA, Grupa Koordynacyjna ds. Gazu i ENTSO gazu wspierają Komisję w wykonywaniu zadań na podstawie art. 3, 4 i 5. Sprawozdanie ESMA oraz opinia EBC, o których mowa w ust. 2 lit. d), są wydawane nie później niż 48 godzin lub w pilnych przypadkach w tym samym dniu na wniosek Komisji.
5. Mechanizm korekty rynku stosuje się tylko tak długo, jak długo niniejsze rozporządzenie pozostaje w mocy.

6. Po wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku lub podjęciu decyzji o zawieszeniu lub w świetle zmian na rynku i sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw Rada, na wniosek Komisji, może zdecydować o przeglądzie warunków uruchomienia mechanizmu korekty rynku określonych w art. 3 ust. 2 lit. a) i b). Przed przedłożeniem takiego wniosku Komisja powinna skonsultować się z EBC, ESMA, ACER, Grupą Koordynacyjną ds. Gazu, ENTSO gazu i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

ROZDZIAŁ III – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 6

Wejście w życie i przegląd

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Niniejsze rozporządzenie stosuje się przez okres roku od jego wejścia w życie. Najpóźniej do dnia 1 listopada 2023 r. Komisja przeprowadzi przegląd niniejszego rozporządzenia w świetle ogólnej sytuacji w zakresie dostaw gazu do Unii i przedstawi Radzie sprawozdanie zawierające główne ustalenia tego przeglądu. Na podstawie tego sprawozdania Komisja może zaproponować przedłużenie okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Dziedzina polityki: Energia

Działanie: Ustanowienie mechanizmu korekty rynku

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

x nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego¹⁰

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Mechanizm korekty rynku

Title Transfer Facility (TTF) jest wirtualną lokalizacją cenową w Niderlandach, która ze względu na swoją wysoką płynność często służy jako punkt odniesienia dla cen na europejskim rynku gazu, wpływając na umowy i operacje zabezpieczające w całej UE. TTF jest jednak przede wszystkim wskaźnikiem dla fizycznego rurociągu wprowadzającego gaz do sieci niderlandzkiej, służącego głównie jako węzeł w Europie Północno-Zachodniej. Obecnie TTF prowadzi wysoce opłacalne transakcje z większością unijnych giełd, co w większości przypadków odzwierciedla niedobór dostaw z Rosji i wąskie gardła w infrastrukturze w regionie.

Fakt, że TTF jest wykorzystywany jako punkt odniesienia dla cen i podstawa zabezpieczania kontraktów na gaz na różnych giełdach w UE, świadczy o jego znaczeniu dla ustalania ceny gazu ziemnego w UE.

Niniejszy wniosek nadzwyczajny, jako środek stosowany w ostateczności, ma na celu rozwiązanie sytuacji nadmiernie wygórowanych cen gazu ziemnego poprzez ustalenie maksymalnej dynamicznej ceny, po której transakcje dotyczące gazu ziemnego mogłyby być przeprowadzane na określonych warunkach na rynkach instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu. Limit ten zostanie aktywowany w przypadku wystąpienia konkretnych zdarzeń rynkowych i będzie wymagał stałego monitorowania, nie tylko raz w miesiącu w celu ustalenia, czy należy utrzymać mechanizm korekty, ale również bardziej systematycznego monitorowania w celu zapewnienia, aby nie miał on nadmiernego wpływu na różne aspekty, od bezpieczeństwa dostaw po niezamierzone zakłócenia na rynku,

¹⁰

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

wpływające negatywnie na bezpieczeństwo dostaw i przepływy wewnątrzunijne, w którym to przypadku mechanizm korekty musi zostać natychmiast zawieszony.

1.4.2. *Cel szczegółowy*

Ustanowienie mechanizmu korekty rynku, aby zapobiec nadmiernym poziomom cen instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu, które nie odzwierciedlają cen LNG.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Wniosek przyczyni się do optymalnego funkcjonowania najbardziej płynnego rynku instrumentów pochodnych w UE, unikając nadmiernych cen z powodu wąskich gardeł w infrastrukturze Europy Północno-Zachodniej i ich nadmiernego wpływu na ceny gazu w całej UE.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Powołanie zespołu ekspertów odpowiedzialnych za monitorowanie zmian na rynku, które powodować będą uruchomienie mechanizmu korekty rynku.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Biorąc pod uwagę wymiar kryzysu energetycznego oraz skalę jego skutków społecznych, gospodarczych i finansowych, Komisja uważa, że należy podjąć działania w drodze rozporządzenia o zasięgu ogólnym, mającego bezpośrednie i natychmiastowe zastosowanie. Umożliwiłoby to wprowadzenie szybkiego, jednolitego i ogólnounijnego mechanizmu współpracy.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Niniejszy wniosek powinien pomóc w kwestionowaniu poziomów kontraktów terminowych typu future na TTF, uwzględniając i minimalizując skoki cen, takie jak te, które miały miejsce w sierpniu 2022 r., przy jednoczesnym utrzymaniu atrakcyjności UE jako miejsca docelowego dla ładunków LNG.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Mechanizm korekty rynku stanowiłby bezprecedensową interwencję na europejskim zliberalizowanym i zintegrowanym rynku gazu lub na finansowych rynkach instrumentów towarowych. Ze względu na nieznane skutki wbudowano solidny zestaw warunków i czynników warunkujących bezpieczeństwo, a także surowe wymogi w zakresie monitorowania.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Nie są potrzebne żadne środki operacyjne.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

Na tym etapie nie rozważano potrzeby stosowania innego podejścia.

Do realizacji tych nowych zadań w Komisji (DG ENER) potrzebne są dodatkowe zasoby ludzkie o wysokim poziomie wiedzy fachowej. Jednak w obecnych WRF Komisja musi działać w warunkach stabilnego zatrudnienia, w związku z czym należy w miarę możliwości rozważyć przesunięcia w ramach dyrekcji generalnej i między służbami Komisji. W odrębnej ocenie skutków finansowych regulacji przewidziano dodatkowy personel Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER).

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☒ ograniczony czas trwania

- ☒ obowiązuje od 2023 r. dopóty, dopóki utrzymuje się kryzys energetyczny
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania¹¹

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☐ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Monitorowanie ma być prowadzone przez służby Komisji, przy wsparciu Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER).

¹¹ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Zadania realizowane bezpośrednio przez DG ENER są zgodne z realizowanym przez Komisję rocznym cyklem planowania i monitorowania, w tym w zakresie sprawozdawczości na temat wyników za pośrednictwem rocznego sprawozdania z działalności DG ENER i ACER.

Ponadto funkcjonowanie mechanizmu będzie monitorowane zgodnie z art. 4 wniosku.

Wniosek zawiera również, zgodnie z art. 5c, szczegółowe wymagania w zakresie sprawozdawczości.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Komisja, przy wsparciu Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), będzie odpowiedzialna za uruchomienie i monitorowanie mechanizmu monitorowania rynku, którego to zadania nie można delegować ze względu na poziom odpowiedzialności związanej z takimi zadaniami.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Jeśli chodzi o realizację zadań związanych z uruchomieniem i monitorowaniem mechanizmu, zidentyfikowane ryzyko wiąże się z niewystarczającą liczbą zasobów ludzkich i poziomem wiedzy fachowej potrzebnym do podjęcia tych kluczowych zadań w Komisji. Lista laureatów konkursu EPSO/AD/401/22 w dziedzinie energetyki pomoże w rekrutacji do Komisji niezbędnych ekspertów.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

W rocznym sprawozdaniu z działalności DG ENER przedstawia co roku sprawozdanie na temat kosztów kontrolowania swoich działań. Profil ryzyka i koszty kontroli w odniesieniu do działań związanych z zamówieniami publicznymi są zgodne z wymogami.

Zadania przydzielone w związku z ustanowieniem mechanizmu przez DG ENER nie spowodują dodatkowych kontroli ani zmiany stosunku kosztów kontroli.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

W 2020 r. DG ENER przyjęła zmienioną strategię zwalczania nadużyć finansowych (AFS). Strategia zwalczania nadużyć finansowych DG ENER opiera się na strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych oraz szczegółowej ocenie ryzyka przeprowadzonej wewnętrznie w celu określenia obszarów najbardziej narażonych na nadużycia finansowe, istniejących już kontroli oraz działań

niezbędnych do poprawy zdolności DG ENER do zapobiegania nadużyciom finansowym, ich wykrywania i korygowania.

Postanowienia umowne mające zastosowanie do zamówień publicznych dają służbom Komisji, w tym OLAF, możliwość przeprowadzania audytów i kontroli na miejscu w oparciu o zalecane przez OLAF standardowe przepisy.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn. ¹²	państw EFTA ¹³	krajów kandydujących ¹⁴	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
01	02 20 04 02	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

¹² Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

¹³ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

¹⁴ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa
---	----------	---

Dyrekcja Generalna: ENER			Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
• Środki operacyjne										
Pozycja w budżecie ¹⁵ 02 20 04 02	Środki na zobowiązania	(1a)								
	Środki na płatności	(2a)								
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)								
	Środki na płatności	(2b)								
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ¹⁶										
Linia budżetowa		(3)								
OGÓŁEM środki	Środki na	=1a+1b+3								

¹⁵ Zgodnie z oficjalną nomenklaturą budżetową.

¹⁶ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

dla Dyrekcji Generalnej ENER	zobowiązania									
	Środki na płatności	=2a+2b +3								

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)								
	Środki na płatności	(5)								
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)								
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 1 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4 + 6								
	Środki na płatności	=5 + 6								

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część:

• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)								
	Środki na płatności	(5)								
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)								
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 6 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4 + 6								
	Środki na płatności	=5 + 6								

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do [załącznika do oceny skutków finansowych regulacji](#) (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N 2023	Rok N+1 2024	Rok N+2 2025	Rok N+3 2026	Rok N+4 2027			OGÓŁEM
Dyrekcja Generalna: ENER									
• Zasoby ludzkie		0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
• Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM DG ENER	Środki	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	----------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N ¹⁷	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązania	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

¹⁷ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
---	---------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	-----------------

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty			Rok N		Rok N+1		Rok N+2		Rok N+3		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ¹⁸	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ¹⁹																		
- Produkt																		
- Produkt																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma częściowa																		

¹⁸ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

¹⁹ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) ...”.

OGÓLEM																
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ²⁰ 2023	Rok N+1 2024	Rok N+2 2025	Rok N+3 2026	Rok N+4 2027	OGÓŁEM		
--	--------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-----------------	--------	--	--

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma częściowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

Poza DZIAŁEM 7²¹ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	0	0	0	0	0			
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym	0	0	0	0	0			
Suma częściowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	0	0	0	0	0			

OGÓŁEM	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	-----------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

²⁰ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

²¹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok N 2023	Rok N+1 2024	Rok N+2 2025	Rok N+3 2026	Rok N+4 2027		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	6	6	6	6	6		
20 01 02 03 (w delegaturach)							
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)							
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) ²²							
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)							
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)							
XX 01 xx yy zz ²³	- w centrali						
	- w delegaturach						
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)							
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
OGÓŁEM	6	6	6	6	6		

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Ten bezprecedensowy mechanizm wymaga realizacji zadań polegających na prowadzeniu ścisłego monitorowania – w tym w zakresie funkcjonowania rynków towarowych i bezpieczeństwa dostaw – które obecnie nie wchodzą w zakres kompetencji Komisji. Ze względu na poziom odpowiedzialności związanej z takim zadaniem oraz bardzo negatywne skutki, które mogą wynikać z nieprawidłowego wykonania tego zadania, dla reputacji Komisji niezbędne jest, by nie podejmować żadnego ryzyka, które mogłoby zagrozić realizacji zadania. Do realizacji tych zadań DG ENER zatrudni sześciu analityków ekonomicznych posiadających doświadczenie w dziedzinie energii i wykorzysta listę laureatów konkursu EPSO/AD/401/22 dotyczącego specjalizacji w dziedzinie energii.
Personel zewnętrzny	nie dotyczy

²² CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

²³ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty. W przypadku znacznego przeprogramowania należy załączyć arkusz kalkulacyjny.

- ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

- ☐ wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ²⁴	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

²⁴

Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ²⁵					
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	
Artykuł ...							

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

--

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

--

²⁵

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa

Dziedzina polityki: Energia

Działanie: Ustanowienie mechanizmu korekty rynku

1.3. Wniosek dotyczy:

☒ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego²⁶

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Mechanizm korekty rynku

Title Transfer Facility (TTF) jest wirtualną lokalizacją cenową w Niderlandach, która ze względu na swoją wysoką płynność często służy jako punkt odniesienia dla cen na europejskim rynku gazu, wpływając na umowy i operacje zabezpieczające w całej UE. TTF jest jednak przede wszystkim wskaźnikiem dla fizycznego rurociągu wprowadzającego gaz do sieci niderlandzkiej, służącego głównie jako węzeł w Europie Północno-Zachodniej. Obecnie TTF prowadzi wysoce opłacalne transakcje z większością unijnych giełd, co w większości przypadków odzwierciedla niedobór dostaw z Rosji i wąskie gardła w infrastrukturze w regionie.

Fakt, że TTF jest wykorzystywany jako punkt odniesienia dla cen i podstawa zabezpieczania kontraktów na gaz na różnych giełdach w UE, świadczy o jego znaczeniu dla ustalania ceny gazu ziemnego w UE.

Niniejszy wniosek nadzwyczajny, jako środek stosowany w ostateczności, ma na celu rozwiązanie sytuacji nadmiernie wygórowanych cen gazu ziemnego poprzez ustalenie maksymalnej dynamicznej ceny, po której transakcje dotyczące gazu ziemnego mogłyby być przeprowadzane na określonych warunkach na rynkach instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu. Limit ten zostanie aktywowany w przypadku wystąpienia konkretnych zdarzeń rynkowych i będzie wymagał stałego monitorowania, nie tylko raz w miesiącu w celu ustalenia, czy należy utrzymać mechanizm korekty, ale również bardziej systematycznego monitorowania w celu zapewnienia, aby nie miał on nadmiernego wpływu na różne aspekty, od bezpieczeństwa dostaw po niezamierzone zakłócenia na rynku,

²⁶

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

wpływające negatywnie na bezpieczeństwo dostaw i przepływy wewnętrzne, w którym to przypadku mechanizm korekty musi zostać natychmiast zawieszony.

1.4.2. *Cel(e) szczegółowy(e)*

Cel szczegółowy

Ustanowienie mechanizmu korekty rynku, aby zapobiec nadmiernym poziomom cen instrumentów pochodnych TTF z terminem wykonania w następnym miesiącu, które nie odzwierciedlają cen LNG.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Wniosek przyczyni się do optymalnego funkcjonowania najbardziej płynnego rynku instrumentów pochodnych w UE, unikając nadmiernych cen z powodu wąskich gardeł w infrastrukturze Europy Północno-Zachodniej i ich nadmiernego wpływu na ceny gazu w całej UE.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Powołanie zespołu ekspertów odpowiedzialnych za monitorowanie zmian na rynku, które powodować będą uruchomienie mechanizmu korekty rynku.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Biorąc pod uwagę wymiar kryzysu energetycznego oraz skalę jego skutków społecznych, gospodarczych i finansowych, Komisja uważa, że należy podjąć działania w drodze rozporządzenia o zasięgu ogólnym, mającego bezpośrednie i natychmiastowe zastosowanie. Umożliwiłoby to wprowadzenie szybkiego, jednolitego i ogólnounijnego mechanizmu współpracy.

Wniosek będzie wymagał dodatkowych zasobów dla Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki, ACER; w szczególności we wniosku określono nowe zadania ACER w zakresie monitorowania rynków gazu i wspierania Komisji, zgodnie z następującymi założeniami:

Uruchomienie, a następnie dezaktywacja mechanizmu korekty rynku: biorąc pod uwagę dużą delikatność polityczną i istotne konsekwencje tych działań, należy tego dokonać skrupulatnie. Ponadto wymaga to stałego monitorowania, w związku z czym należy zapewnić wsparcie. Szacuje się, że na potrzeby tej pracy niezbędne są dwa (2) EPC (1 analityk danych, 1 ekspert ds. gazu). Co ważne, aby zapewnić zgodność z zasadami IOSCO PRA dotyczącymi oszacowania cen/poziomu odniesienia LNG, muszą to być osoby różne od osób przeprowadzających oszacowanie cen/poziomu odniesienia. W przeciwnym razie te ostatnie prace nie byłyby wykonywane zgodnie z wymaganymi standardami, co podważyłoby uznanie na rynku oszacowania cen/poziomu odniesienia, a tym samym podważyłoby ideę ich przeprowadzenia w pierwszej kolejności;

Monitorowanie wewnątrzunijnych przepływów gazu: wymaga to znacznie bardziej szczegółowych danych na temat przepływów gazu niż obecnie monitorowane przez ACER; konieczne będzie gromadzenie nowych danych w nowych narzędziach. Szacuje się, że na potrzeby tej pracy niezbędne są dwa (2) EPC (1 analityk danych, 1 ekspert ds. gazu) oraz doradztwo w zakresie narzędzia gromadzenia i analizy danych;

Wspieranie Komisji, wraz z EBC i ESMA, w zakresie zadań określonych w różnych artykułach: szacuje się, że w odniesieniu do potencjalnego wsparcia w dziedzinie ograniczenia popytu, kształtowania się cen gazu poza UE oraz długoterminowych umów na dostawy gazu niezbędne są dwa (2) EPC.

Z 6 EPC jeden powinien być na wyższym stanowisku, tak aby osoba ta mogła koordynować prace w tej dziedzinie i kierować nimi. Ten proces wzajemnej weryfikacji w odniesieniu do szacowania cen musi zostać wdrożony, aby zapewnić prawidłowe i spójne stosowanie procedur i metod ustalania cen zgodnie z zasadami IOSCO oraz zapewnić integralność i jakość publikowanych cen.

- 1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Niniejszy wniosek powinien pomóc w kwestionowaniu poziomów kontraktów terminowych typu future na TTF, uwzględniając i minimalizując skoki cen, takie jak te, które miały miejsce w sierpniu 2022 r., przy jednoczesnym utrzymaniu atrakcyjności UE jako miejsca docelowego dla ładunków LNG.

- 1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Mechanizm korekty rynku stanowiłby bezprecedensową interwencję na europejskim zliberalizowanym i zintegrowanym rynku gazu lub na finansowych rynkach instrumentów towarowych. Ze względu na nieznane skutki wbudowano solidny zestaw warunków i czynników warunkujących bezpieczeństwo, a także surowe wymogi w zakresie monitorowania.

ACER posiada bogate doświadczenie w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących rynku w ramach rozporządzenia (UE) nr 1227/2011 oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1348/2014 („REMIT”).

- 1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Niezbędne środki związane z postulowanymi stanowiskami w ACER zostaną sfinansowane z istniejących programów DG ENER.

- 1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

Do realizacji tych nowych zadań w Komisji (DG ENER) potrzebne są dodatkowe zasoby ludzkie o wysokim poziomie wiedzy fachowej. Jednak w obecnych WRF Komisja musi działać w warunkach stabilnego zatrudnienia, w związku z czym należy w miarę możliwości rozważyć przesunięcia w ramach dyrekcji generalnej i między służbami Komisji.

ACER otrzymuje również dodatkowe zadania, mianowicie w zakresie monitorowania rynków gazu i wspierania Komisji, do czego będzie potrzebować dodatkowych zasobów ludzkich.

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☒ ☐ Ograniczony czas trwania

- ☒ Wniosek/inicjatywa obowiązuje od [DD/MM]2023 r. dopóty, dopóki utrzymuje się kryzys energetyczny
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2023 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz środków na płatności.

☐ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania²⁷

☐ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję poprzez

- ☐ agencje wykonawcze

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☒ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☒ organom, o których mowa w art. 70 i 71;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

Uwagi

Monitorowanie ma być prowadzone przez służby Komisji, w niektórych aspektach technicznych przy wsparciu Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER).

²⁷ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Zadania realizowane bezpośrednio przez DG ENER są zgodne z realizowanym przez Komisję rocznym cyklem planowania i monitorowania, w tym w zakresie sprawozdawczości na temat wyników za pośrednictwem rocznego sprawozdania z działalności DG ENER.

Zadania realizowane przez ACER są zgodne z realizowanym przez Agencję rocznym cyklem planowania i monitorowania, w tym w zakresie sprawozdawczości na temat wyników za pośrednictwem skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności ACER.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Komisja, przy wsparciu ACER, jest odpowiedzialna za uruchomienie i monitorowanie mechanizmu monitorowania rynku, którego to zadania nie można delegować ze względu na poziom odpowiedzialności związanej z takimi zadaniami.

Bardziej opłacalne jest powierzenie nowego zadania istniejącej agencji, która już pracuje nad podobnymi zadaniami. Aby zarządzać swoimi relacjami z ACER, DG ENER opracowała strategię kontroli, stanowiącą część ram kontroli wewnętrznej Komisji z 2017 r. ACER zmieniła i przyjęła własne ramy kontroli wewnętrznej w grudniu 2018 r.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Jeśli chodzi o realizację zadań związanych z uruchomieniem i monitorowaniem mechanizmu, zidentyfikowane ryzyko wiąże się z niewystarczającą liczbą zasobów ludzkich i poziomem wiedzy fachowej potrzebnym do podjęcia tych kluczowych zadań w Komisji.

Jako wyspecjalizowany organ ACER ma lepsze możliwości znalezienia dodatkowych ekspertów i uzyskania synergii z wykorzystaniem obecnych pracowników.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Zadania przydzielone w związku z ustanowieniem mechanizmu przez DG ENER nie spowodują dodatkowych kontroli ani zmiany stosunku kosztów kontroli. Podobnie nie oczekuje się, że przydział dodatkowych zadań w ramach obecnego mandatu ACER doprowadzi do szczególnych dodatkowych kontroli w ACER, w związku z czym stosunek kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy nie zmieni się.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Zgodnie z podejściem Komisji, ACER stosuje zasady zwalczania nadużyć finansowych obowiązujące zdecentralizowane agencje UE. W marcu 2019 r. ACER przyjęła nową strategię zwalczania nadużyć finansowych uchylającą decyzję Rady Administracyjnej ACER nr 13/2014. Nowa strategia, obejmująca okres trzech lat, opiera się na następujących elementach: rocznej ocenie ryzyka, zapobieganiu konfliktom interesów i zarządzaniu nimi, wewnętrznych przepisach dotyczących informowania o nieprawidłowościach, strategii i procedurze zarządzania funkcjami newralgicznymi, a także środkach dotyczących etyki i uczciwości.

Zarówno rozporządzenie w sprawie ACER, jak i postanowienia umowne mające zastosowanie do zamówień publicznych dają służbom Komisji, w tym OLAF, możliwość przeprowadzania audytów i kontroli na miejscu w oparciu o zalecane przez OLAF standardowe przepisy.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wnioszek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn. ²⁸	państw EFTA ²⁹	krajów kandydujących ³⁰	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
01	02 10 06	Zróżn.	TAK	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./ niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

²⁸ Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

²⁹ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

³⁰ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	01	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa
------------------------------------	----	---

ACER (Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki)			Rok 2023 ³¹	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	2027			OGÓŁEM
Tytuł 1:	Środki na zobowiązania	(1)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
	Środki płatności	(2)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
Tytuł 2:	Środki na zobowiązania	(1a)								
	Środki płatności	(2a)								
Tytuł 3:	Środki na zobowiązania	(3a)								
	Środki płatności	(3b)								
OGÓŁEM środki dla ACER	Środki na zobowiązania	=1+1a+3	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
	Środki płatności	=2+2a+3b	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
------------------------------------	---	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

³¹ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
Dyrekcja Generalna: <.....>									
☐ Zasoby ludzkie									
☐ Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna <....>	Środki								

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N ³²	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania								
	Środki na płatności								

³² Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne [organu]

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty			Rok N		Rok N+1		Rok N+2		Rok N+3		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ³³	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ³⁴																		
- Produkt																		
- Produkt																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma cząstkowa																		
KOSZT OGÓŁEM																		

³³ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
³⁴ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) ...”.

3.2.3. Szacunkowy wpływ na zasoby ludzkie ACER

3.2.3.1. Podsumowanie

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2023 ³⁵	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	2027			OGÓŁE M
--	---------------------------	-------------	-------------	-------------	------	--	--	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AD)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST)								
Personel kontraktowy								
Oddelegowani eksperci krajowi								

OGÓŁEM	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--------------

Wymagania dotyczące pracowników (EPC):

	Rok 2023 ³⁶	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	2027			OGÓŁE M
--	---------------------------	-------------	-------------	-------------	------	--	--	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AD)	6	6	6	6	6			6
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST)								
Personel kontraktowy								

³⁵ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

³⁶ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

Oddelegowani eksperci krajowi								
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

OGÓŁEM	6	6	6	6	6			6
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--	----------

Należy podać planowany termin rekrutacji i dostosować odpowiednio wysokość kwoty (jeżeli rekrutacja ma miejsce w lipcu, uwzględnia się tylko 50 % średniego kosztu) i udzielić szczegółowych wyjaśnień.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie macierzystej DG

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
20 01 02 01 i 20 01 02 02 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)								
20 01 02 03 (w delegaturach)								
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)								
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)								
○ Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)³⁷								
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)								
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)								
Linia budżetowa/linie budżetowe (określić) ³⁸	- w centrali ³⁹							
	- w delegaturach							
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)								
10 01 05 02 (CA, INT, SNE –								

³⁷ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

³⁸ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

³⁹ Głównie w odniesieniu do funduszy polityki spójności UE, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA).

bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
OGÓŁEM							

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	

Opis metody obliczenia kosztów ekwiwalentów pełnego czasu pracy powinien zostać zamieszczony w załączniku V pkt 3.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☐ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych⁴⁰.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne
 - ☐ Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁴¹				
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)

⁴⁰ Zob. art. 12 i 13 rozporządzenia Rady (UE, EURATOM) 2093/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027.

⁴¹ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

Artykuł ...								
-------------	--	--	--	--	--	--	--	--

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

--

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.